

Diss.

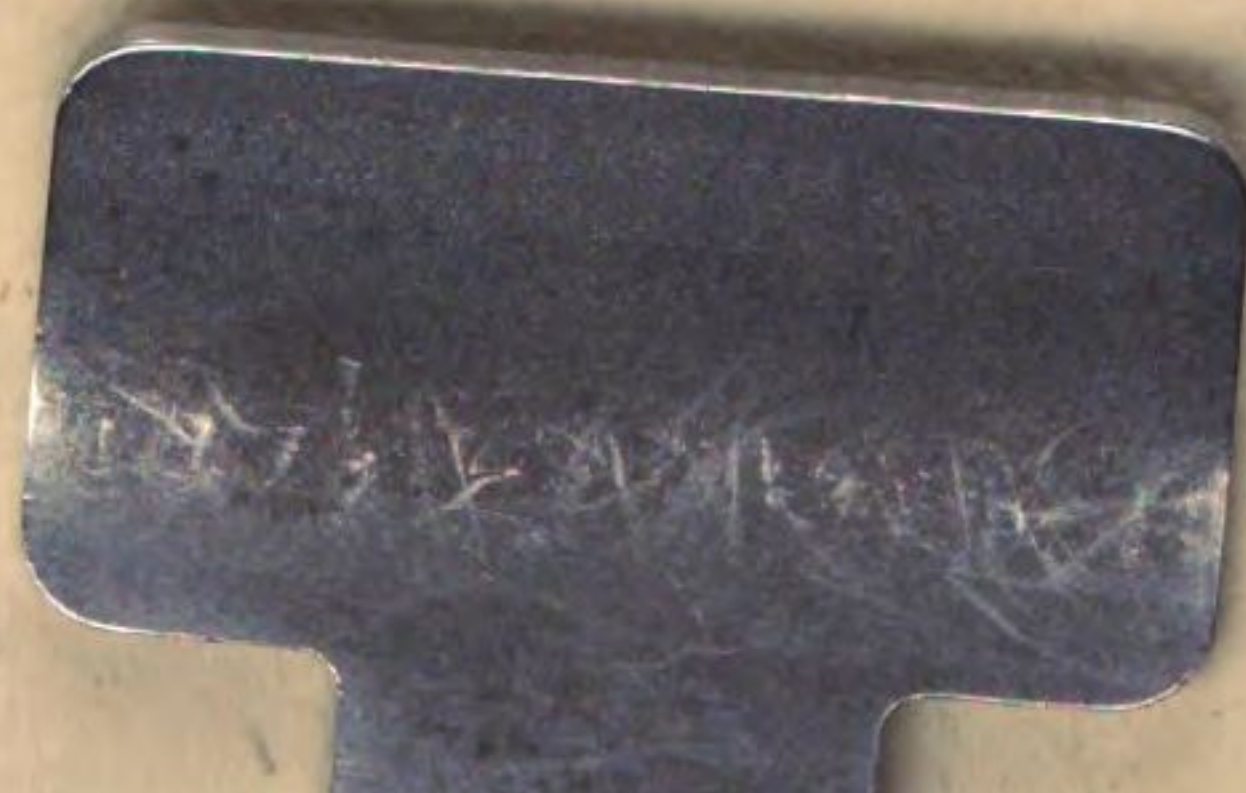
3519

17

40

4° Diss. 3519, 17

Xerokopieren aus konservato-
rischen Gründen nicht erlaubt
Nur im Lesesaal benutzbar

<36700054670016

<36700054670016

Bayer. Staatsbibliothek

0 Hill: 3519. (17)

32.

865.
12

DISSERTATIO PRIMA

Plures non prodierunt.

DE

PYTHAGORA,

QVAM

PVBLICO EXAMINI

EXPONVNT

M. CHRISTOPH. SCHRADERVS,

HALA-SAXO,

ET

SIGISM. GOTTLIEB HILLIGER,

DRESDENSIS,

AD D. XXX. IVN. A. cId Idcc VIII.

LIPSIAE,

LITERIS FLEISCHERI IVNIORIS.

B20

OPTIMO PATRI,
DNO.

D. CHRISTOPHORO
SCHRADERO,

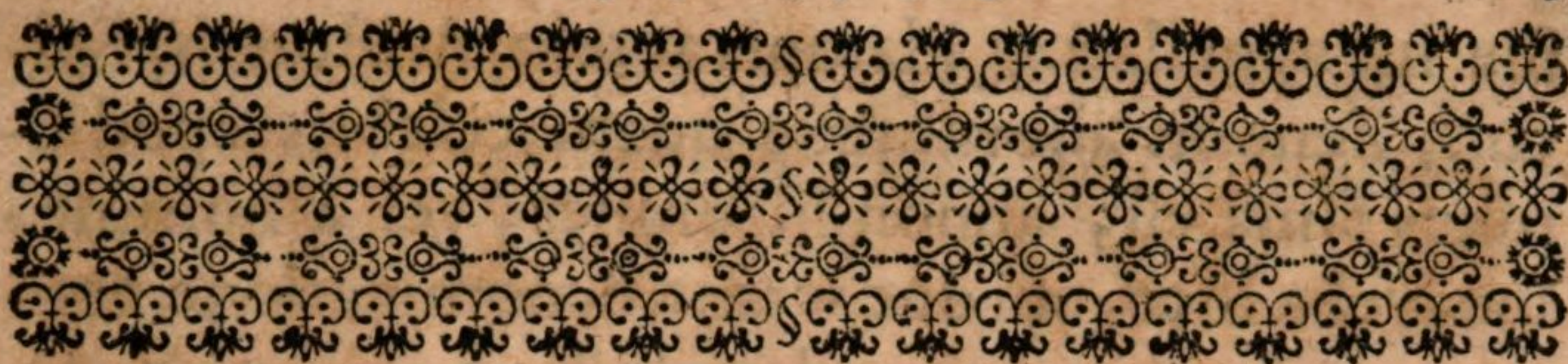
SENATVS ECCLESIASTICI, QVI IN
SAXONIA EST, CONSILIARIO, ET
DRESDENSIVM ECCLESIARVN
SVPERINTENDENTI,

SACRAM
HANC DISSERTATIONEM

ESSE VULT

F I L I V S

M. CHRISTOPHORVS SCHRADERVS.

PRAEFATIO.

Vi solos veteres sapuisse putant, & qui e contrario recentiori tantum aetati Philosophiae laudem tribuunt, graviter sane utrique errant. Quaelibet enim aetas ferax ingeniorum mater fuit, & vix unquam tam barbara secula exstiterunt, quibus non excellentissimi quidam Philosophi floruerint. Si nostra tempora spectes, largam clarissimorum in Philosophia, tum quae in agendo, tum que in contemplando versatur, virorum messem invenies. Quam celebre Cartesii, Gassendi, Kircheri, Schotti, Sturmii nomen est? Quantum clarissima ista eruditi orbis lumina, Grotius, Pufendorffius & alii in ore omnium celebrantur? Hos omnes autem quod aluerit recentior aetas sibi gloriam vindicare potest. Non tamen hi soli sunt, qui Philosophi titulum merentur, quia olim etiam multi sapientiae laude praestantes vixerunt, neque heri demum aut nudius tertius est, ex quo philosophari homines coeperunt. Cleobulum, Solonem, Pittacum, Chilonem, Thaletem, Biantem, Periandrum ad tantum eruditionis fastigium adspirasse legimus, ut ob excellentem, quam acquisiverant sibi, scientiam σοφὴν

fuerint appellati. Platonis autem, Aristotelis, Epicuri, Zenonis aliorumque quam celebris apud omnes fama est; annon hi omnes, vel a nomine suo, vel a loco, ubi docuerant, denominatione petita, peculiaribus quibusdam sectis originem dederunt? annon prisca tempora tanta doctissimorum hominum affluerunt copia, ut vel aliquot describendis eorum nominibus non sufficerent volumina, & difficile valde sit, recentior, an vero antiqua aetas plus sapuerit, diiudicare? Inter istas veterum Sectas non ultimum locum Italica occupat, quae a Pythagora, magni quondam nominis Philosopho, originem traxit. Si enim veterum scripta evolvimus, quae passim aliqua istius Philosophiae monumenta, tanquam e naufragio tabulas collegerunt; sane tam egregiis eam sapientiae thesauris scatuisse reperimus, ut cum omnibus facile de palma certare posse videatur. Cumque a nobis publicum aliquod navatae hactenus industriae edendum specimen, & quid nostrae valeant vires periclitandum esset, de materia conscribendae dissertationis cogitantibus non indignum visum negotium fuit, si in Italica Philosophia eruenda laborem nostrum collocaremus. Nos quidem non latet, quam male apud multos Philosophia haec audiat, dum nugatricis potius, quam Philosophiae titulo eam insignire volunt; attamen rem indagantes intimius, & scripta veterum, quorum mirifice nos lectio afficit, perlustrantes, pleraque certe aut non intellecta satis ab incautis, aut frivole a malevolis conficta esse deprehendimus. Quapropter nos a proposito nostro non passi fuimus de-

5

deterri, utque eo melius, quod intendimus, perficeretur, rem ex fontibus suis deducere, ipsumque Italicae Philosophiae autorem Pythagoram revocatum e tenebris in publicam scenam protrahere constituimus. Quilibet autem facile animadvertet, latius hanc patere materiam, quam ut angustis pagellarum aliquot cancellis includi queat. Hinc ita tractationem instituere conabimur, ut legitima ordinis habeatur ratio, & in quatuor dissertationes materia dispescatur. In earum prima de ortu, praeceptoribus & peregrinationibus Pythagorae agemus; secunda publice eum docentem eiusque scholam sistet; tertia ipsam, quam professus est, Philosophiam tradet; quarta denique, quae agmen claudet, eius e vivis discessum una cum eorum, qui de rebus Pythagoris scripserunt, catalogo exhibebit. Nunc primam publicae luci dissertationem sistimus, hanc aequo animo B. L. excipe, nos amore complectere, tu autem, quod optamus, Vale!

DISSERTATIO
PRIMA
DE
ORTU
PRAECEPTORIBVS
ET
PEREGRINATIONIBVS
PYTHAGORAE.

ΕΛΕΝΧΟΣ.

- I. *Materiae, de qua agitur, difficultas, ab historiarum
dissensum.*
- II. *Pater Pythagorae. Is non Apollo, non Marma-
cus, non Demaratus, sed Mnesarchus fuit.*
- III. *Mater Pythais, ante Parthenis dicta.*
- IV. *Fratres, Eunostus & Tyrrhenus.*
- V. *Soror Themistoclea vulgo putatur. Non vero
sororem, sed vatem Delphicam fuisse evin-
citur.*
- VI. *Patria Sidon.*
- VII. *Praeter Sidonem adhuc alia, Samus, ibi enim
Pythagoras educatus est.*
- VIII. *Sami descriptio.*
- IX. *Multi reperiuntur Pythagorae. Eorum XXIX
recensentur.*
- X. *Fortasse plures exstiterunt.*
- XI. *Hinc magna orta confusio.*
- XII. *Tempus, quo Pythagoras floruit. Bentleii, Lloy-
dii, Dodwelli opinio affertur. Nostra ἐπί-
κρισις.*

XIII.

- 7
- XIII. Pulchritudo corporis Pythagorae.
XIV. Eius aureum femur.
XV. An vere aureum fuerit disquiritur. Negatur.
Nostra de eo opinio.
XVI. Externorum sensuum praestantia, praecipue
auditus. An musicam coelestem audiverit?
XVII. Animi tranquillitas.
XVIII. Victus. Cibus quidem mel, panis, olera, in-
terdum carnes; potus vero peculiaris. Et
vinum bibit.
XIX. Vestitus. Is albus fuit.
XX. Non laneus, sed ex lino contextus.
XXI. An purpuram gestaverit?
XXII. An auream coronam?
XXIII. Eius Ἀναξυρίδης. In vocis significatum inqui-
ritur. Obiter de effigie Pythagorae, quam
titulus praefert. Pythagorae Ἀναξυρίδας cal-
ceamentorum genus fuisse coniectura.
XXIV. An barbam prolixam aluerit?
XXV. Eius Praeceptores. Puer in iuventute Chal-
daeis, qui in Tyro erant, traditur.
XXVI. Postea Samum revocatus, Pherocydi & Her-
modamanti.
XXVII. Ob tyrannidem Polycratis ex Samo fugit.
XXVIII. Syrum petit, ubi tunc Pherocydes vivebat.
XXIX. Inde Miletum abit, & Thaletis se disciplinae
trahit.
XXX. Prienum, relicta Mileto, proficitur, & Biantem
audit.
XXXI. Peregrinas terras invisere constituit. Obiter
de peregrinationum fructu.
XXXII. Phoeniciae urbes accedit, inprimis Sidonem,
ubi

ubi natus erat. Multa ibi a Prophetis, Mochi posteris, discit.

XXXIII. Quod ille Mochus, non Moses fuerit probatur.

XXXIV. Carmelum montem conscendit. Saepe solus in templo versatur. An ideo Monachus Carmelita putandus sit?

XXXV. Aegyptum pervenit. Aegyptus olim quasi Musarum sedes fuit.

XXXVI. Ab Amaside Rege Sacerdotibus commendatur.

XXXVII. Hi illum primo admittere nolunt. Tandem recepto durissima iniungunt.

XXXVIII. Varia ab illis discit. Religionem, immortalitatem animae, Arithmeticam, Geometriam, triplex literarum genus, imo Aegyptiorum linguam.

XXXIX. Captivus a Cambyxis militibus Babylonem abducitur.

XL. Ibi Chaldaeos de astrologia commentantes audit. Inter alios etiam Zabratum.

XLI. Huetius refellitur, qui Zabratum istum Ezechielem Prophetam fuisse existimat.

XLII. A Persis Babylonem incolentibus religione & magia imbuitur.

XLIII. A captivitate liberatus ad Indorum Brachmanes iter facit, Physiognomiam, & quod immortales animae sint, ab illis hauriens.

XLIV. Patriam reversurus Arabiam se confert, & in divinatione instruitur.

XLV. Inde Delum defertur, ubi Pherocydem aegrotantem invenit. De morbo huius quaedam. Eum mortuum Pythagoras sepelit.

XLVI.

- 9
- XLVI. Samum tandem redit, & publicis ibi muneribus praeficitur. Scholam quoque erigit ὑμνολεῖον dictam, ad quam multi confluunt.
- XLVII. Ob Samiorum socordiam & quod privatim vivere mallet, secunda vice Samum relinquit. Anachronismus Porphyrii notatur. Tertulliani in hanc fugam scommata.
- XLVIII. Postquam e Samo exiit, Cretam petit, ac variis ibi sacris purgatur.
- XLIX. Postea Lacedaemonem, ut Lycurgi leges cognosceret.
- L. Hinc Pbliuntem. Eius cum Leonte colloquium, quo se Philosophum appellat.
- LI. Post Eleusin. Sacris Eleusiniis initiatur. Qualia haec fuerint, disquisitio.
- LII. Inde Delphos. Ibi oraculum adit.
- LIII. Tandem in Italiam venit. Crotonem sedem eligit.
- LIV. Matrimonium contrahit cum Theanone.
- LV. Liberos ex ea suscipit, filios V. Arimnestum, Damonem, Mnesarchos duos, Telaugem.
- LVI. Filias VI. AEsaram, Arignotam, Damonem, Myam, Polycratam, Theanonem.
- LVII. Forte plures, nisi fortasse ex his aliqui non huius sed alius Pythagorae liberi sunt.
- LVIII. Crotonis cives habita oratione ad Philosophiae studium invitat.
- LIX. In Gymnasio pueros admonet.
- LX. In curiam vocatus rogatur, ut reipublicae statum emendaret. Varia eius monita.
- LXI. Seorsim ad pueros in Apollinis aede, ad foeminas in

*nas in templo Junonis verba facit. Dicto
omnes sunt audientes.*

LXII. Crotoniatarum Senator fit.

*LXIII. Leges emendat, meliores praescribit, Croto-
ni & multis aliis civitatibus libertatem re-
stituit.*

*LXIV. Praecipuum tamen eius negotium fuit, docere
Philosophiam.*

I.

ccuratam & quae omni ex parte consummata sit, de Philosopho nostro historiam tradere, ardua sane & difficilis res est. Non enim ex cerebro, quae quidem placuerint, excogitare licet, sed libri veterum fons & origo sunt, ex quibus res gestae hauriri, earumque, si qua conscribenda fuerit, historia depromi debet. At vero si antiqua ista monumenta evolvimus, tot dubiorum anfractus occurrunt, ut qua tutum pateat iter, vix integrum semper iudicium suppetat, & arduum sit, verum a falso nisi divinando distinguere. Et enim qui vitam Pythagorae ex veteribus literis consignarunt, aliquot post ipsum vixerunt secula, & pleraque ex traditione habentes, fabulis omnia & coniecturis compleverunt. Quare non mirum videatur Lectori, si tam varia, & interdum ridicula, de Pythagora narrabuntur.

II.

Certum quidem est & indubitatum, parentes, unde vitae originem traxerit, Pythagoram habuisse, cum terrae filius aut e maris spuma productus esse non potuerit; verum quinam hi ipsi parentes fuerint, nondum liquido satis constat, deque eo variae opiniones exstant. Si Eudoxum & Xenocratem, quos Iamblichus citat, audiamus, splendidis ortus natalibus, & vel ipsum Deum parentem fortitus est. Hi enim Apollinem cum matre ipsius congressum, ex hoc vero concubitu nostrum pro-

Vit. Pyth.
c. 2.

d. l.

genitum fuisse tradunt. Iamblichus Samii cuiusdam Poëtae versus hac de re adducit, qui ita canit:

Πυθαγόραν δ', ὃν τίκτε Διὶ Φίλω Ἀπόλλωνι

Πυθαῖς, ἥ κάλλει πλεῖστον ἔχεν Σαμίων.

i. e.

Pythais e Samiis peperit pulcherrima Phoebō

Pythagoram, curam deliciasque Iovis.

Sed quam falsum hoc sit, cum omni fundamento destituatur, omnium facile oculis patet. Non inconsumetum veteribus erat, virorum, qui prae aliis excelebant, a Diis originem petere, verum autem Pythagorae parentem non inter effictos gentilium Deos, sed inter homines investigare debemus.

*in Notis ad
Laert. in Py-
thag.*

l. XX.

Sunt qui Marmacum, aut si cum Casaubono, Laertii commentatore, mavis, Mamercum patrem Pythagorae, Hippasum avum, Eutyphronem atavum, Cleonium vero abavum fuisse dicunt; non desunt tamen alii, qui suum hic calculum adiicere nolunt.

l. XVIII.

Comm. Sub.

l. VII. Poly-

cr. 6. 4.

Qui Trogum in Compendium misit, Iustinus, Demaratum memorat, Samium, & locupletem negotiatorem, sed qui idem cum eo sentiat, neminem, haecenus quam Volaterranum & Iohannem Sarisberiensensem invenire potui, quanquam posterior capite vocis amputato pro Demarato Maratum substituat. Omnium maxime probabilis eorum sen-

Laert. l. VIII.

Porph. V. P.

Iambl. V. P.

c. 2. Herod.

Melpom.

Clem. Strom.

I. Apul. Flo.

tentia est, qui neque Marmacum, neque Demaratum, sed Mnesarchum potius verum Pythagorae patrem fuisse dicunt, id quod plerique, quibus merito hac in re adhibetur fides, Hermippus apud Laertium, Porphyrius, Iamblichus, Herodotus, Apuleius, Clemens Alexandrinus, Tzetzes, Suidas & alii

una-

unanimi omnes consensu testantur. Hic Mnesarchus (vitiose apud Iamblichum *Μνήμαρχος* legitur) eadem qua Marmacus profapia oriundus, Euphronis filius & Hippasi, qui Phliunte Samum profugerat, nepos a Pausania perhibetur, nec multum abest, quin cum Stanleio persuadeamur, Marmacum non alium esse, quam ipsum Mnesarchum, cuius nomen incuria librariorum tam misere corruptum fuit. Facile quidem auguramur, multos a nobis esse dissensuros, dum non unam forte alteramve literam sed omnes fere syllabas mutatas sentient; ab iis tamen, qui non voces tantum sed tota vocabulorum agmina vel tractu temporis, vel inscitia scribarum vitiata esse norunt, nostra hario-landi licentia veniam impetrabit. Gemmarum, autem sculptor Mnesarchus fuit, vir in arte sua egregie versatus, unde etiam, ut Apuleius ait, laudem magis quam opes quaesivit; sed frumentorum institorem Porphyrius, mercatorem, qui ad exterarum saepe regiones faciendi quaestus causa navigarit, Iamblichus tradit.

rid. l. II. Tzetzes Chil. XI. Suid. Πυδαγ.

in Corinthiac.

Florid. l. II. in vita Pythag. in vit Pyth. c. 2.

III.

Matrem habuit avita stirpe inclutam, ab Ancaeo enim Sami conditore originem trahebat, dictam Parthenidem. A fluvio Parthenio, qui Samum alluebat (en mira nominis origo, quasi tu a fluvio, qui Lipsiam nostram praeterlabitur, filiam tuam Plissam appelles) id nomen acceperat, quod vero ipsi non mansit. Scilicet dum una cum marito suo Delphos ad mercaturam esset profecta, & in Syriam ambo navigare vellent, Mnesarchus ab

Iambl. l. c.

*Chilid. XI.
v. 68.*

oraculo Pythio, an lucrosa haec ipsi navigatio futura sit, sciscitabatur, cui oraculum ad votum eam fore respondebat, insuper praedicens, quod uxor eius iam gravida filium tum animi tum corporis praestantia prae aliis excellentem paritura sit. Mnesarchus rei novitate motus, quod non interrogans de filio responsum tulerit, singulare aliquid putabat portendi, quare statim uxoris nomine mutato, a Delphica vate eam Pythaidem, filium vero Pythagoram appellabat. Venustae admodum formae ac supra humanam sortem excellentis fuisse dicitur, quam Tzetzes ita decantat: Ὁ Πυθαγόρας ὁ σοφὸς Σάμιος ἦν τῷ γένει, Σαμείας Πυθαῖδός μιν, ὡραῖός ὑπὲρ φύσιν καὶ τῇ Μνεσάρχῃ δὲ ἦος. i. e. *Pythagoras sapiens Samius erat genere, Sameae Pythaidos quidem formosae super naturam atque Mnesarchi filius.*

IV.

*apud Malch.
in V. P.*

Non unicus vero parentum filius fuit, sed fratres quoque habuit, inter quos ipse minimus natus perhibetur. Cleanthes, Stoicus quondam Philosophus, in libro de rebus fabulosis duos eorum memorat, Eunostum, quem Laertius Eunomum vocat, & Tyrrhenum, quod idem Diogenes, qui de incredibilibus scripsit, apud Porphyrium confirmat. Sed non adeo celebris eorum fama est, nec cui potissimum studio mentem applicuerint constat, cum praeter nomina de illis nihil exstet.

V.

Quanto autem ignobilius fratrum Pythagorae nomen, tanto celebrius est sororis eius, quae ipsi ad-

adscribitur, & Themistoclea vulgo audit. Magna autem inter eruditos controversia est, dum ambigitur, an unquam istius nominis aliqua exstiterit foemina, & si exstitit, an Pythagorae soror ea habenda sit. Solus Laertius est, qui Θεμιστοκλείας mentionem facit, idque duobus in locis. Primus ita se habet: φησὶ δὲ καὶ Ἀριστόξενος τὰ πλεῖστα τῶν ἠθικῶν δογμάτων λαβεῖν τὸν Πυθαγόραν παρὰ Θεμιστοκλείας τῆς ἀδελφῆς. *Dicit autem Aristoxenus pleraque moralium dogmatum Pythagoram a Themistoclea sorore accepisse.* Alter vero locus hic est: Ὁ δὲ αὐτὸς φησιν (ὡς προείρηται) καὶ τὰ δόγματα λαβεῖν αὐτὸν παρὰ τῆς ἐν Δελφοῖς Θεμιστοκλείας. *Idem vero (uti dictum est) memorat, dogmata ipsum hausisse a Themistoclea, quae in Delphis erat.* Qui pro sorore Pythagorae Themistocleam venditant, priorem sibi locum patrocinari putant, ubi expresse ἀδελφὴ appellatur. Qui vero id negant, e posteriori aliquod sententiae suae robur conciliare student, dum non ἀδελφὴ sed ἐν Δελφοῖς dicitur. Vnum e locis istis corruptum esse necesse est, dicit enim Laertius ὡς προείρηται, *uti dictum est*, uter autem sit, disputant eruditi. Isaacus Casaubonus pro genuino priorem agnoscit, Ambrosium, Laertii interpretetem incogitantiae accusans, quod posterioris lectionem secutus sit. Et sane prioris loci auctoritas tum lectione codicis Farnesiani, qui τῆς ἀδελφῆς habet, tum etiam a Suida confirmatur, qui ita scribit: τὰ δὲ δόγματα ἔλαβε παρὰ τῆς ἀδελφῆς Θεοκλείας. i. e. *Dogmata vero accepit a sorore Theoclea.* Leve discrimen inter nomen est, quod facile abiecto μίς apud Suidam potuit corrumpi. Sed alii

*in Pythag.
n. 8.*

n. 21.

*in not. ad
Laert.*

in Pythag.

*vide eorum
not. in Laert.*

*vid. Exercit.
in aut. Grae-
cos pag. 26.*

in V. P.

alii merito Casauboni partes relinquunt, ut Meri-
cus Casaubonus filius, Menagius, Aldobrandinus
& alii, qui apud Laertium male τῆς ἀδελφῆς scribi,
& priorem locum e posteriori, ubi τῆς ἐν Δελφοῖς
legitur, restitui debere non sine ratione putant.
Laertius, Porphyrius, Iamblichus, & apud Photium
Anonymus soli sunt, qui e veteribus, quorum ad-
huc scripta exstant, Pythagorae in se vitam scriben-
dam sumserunt; sed apud hos omnes ne ullam
Θερμιοκλείας in recensenda Pythagorae familia
mentionem invenies, quod neutiquam neglexis-
sent, si ulla Pythagorae soror nomine isto insignis
exstitisset. Optime itaque agunt, qui τῆς Θερμιο-
κλείας ἐν Δελφοῖς, intellige προμάνης, non vero τῆς
ἀδελφῆς legunt. Facile sane fieri potuit, ut vel
Suidas in male sanum Laertii exemplar, ubi τῆς
ἀδελφῆς legebatur, inciderit, vel ipse Suidae textus
ab indoctis corruptus sit, qui forte Laertii auctorita-
te freti pro τῆς ἐν Δελφοῖς, τῆς ἀδελφῆς substitue-
runt. Vir clarissimus Iacobus Palmerius in Grae-
cis literis non parum versatus, simile mendum in
Herodoto observat, ubi vocabulum Δελφὸς in
ἀδελφὸν vitiose commutatum fuit. Et idem in Laer-
tio factum esse plane non dubitamus, cum omnem
Porphyrius litem componat. Sic ille scribit: Καὶ
ἀλλ' ἄλλα ἐπαίδευσεν, ὅσα παρὰ Ἀριστοκλείας τῆς ἐν
Δελφοῖς ἔλεγεν ἀκηκοέναι. Docebat ἔξ ἄλλων τοιού-
του, quae Delphis ex Aristoclea se audivisse dicebat.
Levis quidem diversitas est, dum Laertius Θερμιο-
κλείαν, Suidas Θεοκλείαν, & Porphyrius Ἀριστοκλείαν
appellat, sed nihil tamen obstat, quo minus has
omnes unam eandemque fuisse dicamus. Si a so-
rore

rore sua imbutum se literis confessus esset Pythagoras, nunquam sane effecisset, ut ipsum tanquam a Iove profectum sui honoraverint, quin potius tanquam inter colum & fusum edoctum despectui omnes habuerint. Iam vero ut addat doctrinae suae pondus, a vate Delphica, numine plena, se didicisse Philosophiam hominibus persuadebat, more antiquis consueto, cum Romulus a Conso, Numa ab Egeria Nympha, Minos a Iove, Lycurgus ab Apolline se accepisse leges iactaverint.

VI.

Nunc ad patriam, quam noster habuit, deveniendum est. Aristoxenus, Aristarchus, Theopompus, ut nos Clemens Alexandrinus docet, Tyrrenum eum appellant, Neanthes Syrium, vel Tyrium ex urbe Tyro oriundum suspicatur, alii Phliasium, Metapontinum, Tuscum, imo Iudaeum fuisse memorent. Et quis diversas istas, quae Pythagorae passim assignantur, omnes recensere patrias vellet? Sane si istam sententiarum discrepantiam conciliare instituas, veram Pythagorae patriam aequae ac Homeri designare difficile foret. Si vero Iamblichum consulimus, in Sidone, Phoeniciae quondam Metropoli, quae ab ubertate piscium, quos Sidonas Phoenices vocant, nomen sortita, Pythagoras natus fuit. Ita ille scribit: Ἐν δὲ Σιδόνι τῆς Φοινίκης ἀπολεκῆσθαι αὐτῆς, τὸν γεγνημένον ὡς Πυθαγόραν προσήγορεύσεν. Ipsa vero in Sidone pariente, filium natum Pythagoram appellavit. Cum enim in Delphis parentes eius versarentur, & iam ab oraculo auspiciatum omnino iter fore cognovissent, nunc ipsum,

Stromat. I. eod. loc.

Leucus ap. Malch. Euseb. Praep. Evang. l. X. c. 4.

d. l. c. 2.

C

quod

quod intendebant, iter ingrediebantur, Parthenis autem partui proxima in itinere adhuc constituta in Sidone filium Pythagoram nostrum in lucem edebat. Et haec eius, qua in vitam introivit, patria fuit.

VII.

Iambl. V. P.

Sed praeter Sidonem alia adhuc magis celebris patria est, quae Samus appellatur. Idque non immerito. Noster enim non diu in Sidone commoratus, sed a parentibus, qui Samum incolebant post primam statim nativitatem, illinc abductus est. Vere hominis patria non ea, ubi quis natus quidem, sed paucos dies vel menses vixit, verum illa potius, quae eum nutrit, & in qua educatus est, putari debet. Plus enim adformandos mores ubi vixeris, quam ubi natus fueris, contribuit, & saepe in crasso aëre natus Boeotus puer Athenas perveniens non stupidus sed sagax & prudens evasit. Hinc recte a Samo, in qua iuventutem egit, Pythagoras Σάμιος appellatur.

VIII.

*Geogr. l.
XIV.*

Iambl. V. P.

Haec Samus urbs fuit eiusdem nominis insulae maris Icarii, quae olim, Strabone teste, Parthenia, Anthemusa, Melamphyllos, Cyparissia, Parthenoarusa, Stephane, Imbrisos & Imbrasia dicta fuit. Alia adhuc Samus a nostra plane diversa in Cephalenia sita, a veteribus celebratur, quae autem insulae huic, de qua agimus, originem dedit. Cum enim Ancaeus, illius Cephaleniae incola ab oraculo, ut sedem suam relinqueret, moneretur, contractis

ctis e Cephalenia, Arcadia & Thessalia colonis accitisque ex Attica, Epidauro & Chalcide demigrationis sociis, coloniam in insulam nostram deduxit, & quod prior sedes habuerat, Sami nomen ipsi indidit. Fertile insulae solum erat, mire idcirco a Geographis laudatum, & Strabo memoriae prodidit, quod ob fertilitatem accommodatum ipsi proverbium fuerit: ὅτι Φέρει καὶ ὀρνίδων γάλα, *quod etiam lac gallinarum ferat.* Ex eadem Samo oriundi fuerunt Aristarchus Philosophus, & Choerilus Poeta, qui cum bella Alexandri M. carmine conscripsisset, cum Rege paciscebatur, ut pro singulis bonis versibus aureo nummo donaretur, pro malis autem multaretur colopho, quanquam tot mali deprehendebantur, ut colaphis tandem enectus sit, quod Acron, vetus Horatii interpres, narrat. Vna etiam ex Sybillis Samia inde vocata, primum hic lucem adspexit, ut Servatius Gallaeus observat, quamvis forte in alio loco nata in Samo tantum oracula cecinerit ibique habitaverit. *Geogr. l. XIV. Dissert. de Sybill. p. 139.*

IX.

Sed ut ad Pythagoram revertamur, plures olim eius nominis exstiterunt, quae etiam causa fuit, cur tam diversa de patre eius & patria narrabantur. Si nostrum excipias, XXIX. invenimus, nec iniucundum erit, si ordine eos, quanquam non secundum aetates, quibus vixerunt, quod difficile foret, recenserebimus.

1. Pythagoras, qui Δωρικά i. e. *de rebus Doriensium* scripsit, uti Laertius memorat. Male eius interpres *Dorice* vertit. *in Πυθαγ.*

2. Pythagoras, quem περὶ πῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης,

AElianus l. 17. cap. 8. de nat. anim. *de mari rubro*, librum composuisse AElianus & Athenaeus tradunt. Non diversum hunc a priori esse, qui Dorica scripsit, Vossius coniectatur.

Ath. l. IV. Deipnos.

n. 47.

3. Pythagoras Medicus. Si Laertio adhibenda est fides, de hernia volumen hic edidit. Ita ille: καὶ ἰατρὸν ἄλλον, τὰ περὶ κήλης γεγραφότα. Et alium Medicum fuisse tradunt, qui de hernia scripsit. Sed an sanus Laertii textus sit, non immerito dubitatur.

Var. lect. l. IX. c. 20.

Frobeniana quidem & Stephanica editio περὶ κήλης de hernia exhibet; in codice autem Farnesiano περὶ κίλλης scriptum reperitur.

Hist. Nat. l. 19. c. 5. l. 20. c. 9.

Inde acuti vir ingenii Antonius Muretus truncatam hanc vocem esse existimat, quamobrem & praefigens, περὶ σκίλλης de scilla legit. Et ut in eius castra abeamus Plinius suadet, qui de Scillae generibus agens ita scribit: *Vnum de his volumen condidit Pythagoras Philosophus, colligens medicas vires.* Et alio in loco: *Pythagoras scillam in limine ianuae suspensam malorum medicamentorum introitum pel- lere tradit.* Thomas quidem Reinesius & Aegidius Menagius, doctissimi caeterum viri, hanc ideo lectionem scrupulose reiiciunt, quod de Pythagora Philosopho Plinius, de Medico vero Laertius loquatur; sed pace eorum ab illis discedere hic liceat, cum nihil hoc obstet, & Medicum & Philosophum esse plane non pugnet. Nullum praeter Laertium reperimus, qui περὶ κήλης de hernia, de-

l. c.

scensu omenti in scrotum, Pythagoram istum Medicum literis aliquid consignasse prodat. Plura autem de herbis eum scripsisse, idem Plinius testatur, brassicae enim exposuisse naturam, item magicas herbas libro aliquo tradidisse, quem Cleomporus

porus Medicus vindicare sibi voluit, memoriae prodit, eius insuper de herbarum effectu volumen celebrans, quod non aliud forte a reliquis, eos quos recensuimus libros ambitu suo complectebatur.

4. Pythagoras, qui de Homero quaedam composuerat. De eo ita Laertius: *καὶ τῶα περὶ Ὅμηρου συνέλεγε μένον.* *Et memorant aliquem, qui de Homero quaedam composuit.* Vbi notes, *τῶα* non per quaedam, ut perperam Ambrosius fecit, sed per aliquem vertendum, huncque Pythagoram a praecedente diversum existimandum esse.

5. Pythagoras, Rhetor ineptus, quem *μοχθηρὸν* Laertius vocat, cuius etiam Philostratus meminit, ubi eum Cyrenaeum fuisse ostendit.

6. Pythagoras, qui coesorum animalium extra inspiciens, quae futura essent, divinabat. Alexandri Magni, Hephaestionis, Perdiccae & Antigoni mortem praedixit. Arrhianus non *Πυθαγόραν* sed *Πειθαγόραν* vocat.

7. Pythagoras Olympiade LXXI. equo desultatorio vincens, teste anonymo apud Ionsium.

8. Pythagoras, Regis Ptolemaei praefectus, ut apud Plinium legitur.

9. Pythagoras, foedi quondam inter homines monstri Neronis libertus. Nupsit huic Nero, dotemque ei per syngrapham constituit, quas nuptias populus Romanus publice celebrabat. Duo autem simul cum Nerone coibant, Pythagoras pro viro, Sporus pro uxore, ut est apud Tacitum & Xiphilinum in Epitome Dionis.

10. Pythagoras, Evagorae, Cypriorum Regis filius, quem pater, cum adversus Persas pugnaret,

Diod. Sic.
Bibl. Hist. l.
XV. Athen.
Deip. l. IV.
Curt. l. IV.

rerum dominio commisso in defensionem urbis reliquerat. Meminit eius Diodorus Siculus, Athenaeus & Curtius, apud quem in quibusdam codicibus Pnythagoras, apud Isocratem vero Protagoras dicitur.

c. 3. 19.
Herodot. l. V.

11. Pythagoras Selinuntorum Monarcha, Darii Histaspis aetate florens.

Laert. in Pythag.
Herod. l. V.

12. Pythagoras Crotoniates tyrannus.

13. Pythagoras, Mileti procurator.

14. Pythagoras, Nabis Lacedaemoniorum tyranni gener & uxoris ipsius frater, Laconum praesidio praefectus. Antiocho M. regnante dura adversus Romanos bella gessit, Livio id testante.

l. 34.

15. Pythagoras Ephesius, acerbissimus tyrannus. Ante Cyrum Persam vixit, & everso per insidias eorum, qui Basilidae vocabantur, dominio, rerum summa potitus graves in imperio turbas excitavit, ut Batho, qui de Ephesi tyrannis librum composuit, apud Suidam testatur.

In Pythag.

Antiquit.
Rom. l. II. in
Numa.

16. Pythagoras Lacedaemonius, anno tertio sextae decimae Olympiadis stadium vincens, Dionysio Halicarnasseo id tradente. Plutarchus eum Numam in regno constituendo adiuvasse scribit. Male cum Samio Pythagora Philosopho eum confundi, dum Numae praeceptor dicitur, prolixius alibi demonstrabimus.

17. Pythagoras Lacon, qui triginta quinque navium e Peloponneso ad Cyrum missarum navarchus fuit. Quod diversus sit a priori, temporis ratio suadet, ille enim 16. Olympiade in stadio victor, Cyro Persarum Regi, qui Olympiade 60. floruit advehe-

23
vehere classem non potuit, nisi valde vivacem ipsum credere velis.

18. Pythagoras Magnesius, Olympiade 120. & 121. stadium vincens, quemadmodum Ionsii anonymus & Eusebius in Chronicis testatur.

19. Pythagoras Phliasius, *σωμασκητῆς, ἀλειπτῆς*, *corporum exercitator, aliptes*, ut Laertius inquit. Duplex autem aliptarum genus fuisse, unum eorum, qui palaestritas, certaturos ungebant, & inter servos olim numerabantur, alterum illorum, qui unctorum erant magistri, Hieronymus Mercurialis observat. Non servus sed Magister Pythagoras hicce Phliasius censendus est. Ionsius eum pro illo Pythagora habet, quem palaestrae corporisque exercitiis deditum, noster Pythagoras Philosophus ad literarum studia revocaverat, sed errat vir eruditus, non animadvertens, Samium hunc dici, illum vero Phliasium a Laertio appellari.

*l. 1. de arte
gymnast.
l. 4. de scri-
ptor. hist.
philosoph.*

20. Pythagoras Zazynthius. Scripsit *ἀπὸ ἑρῆτα τῆς φιλοσοφίας*, *arcana Philosophiae*, ut Laertius auctor est, qui illi etiam illud proverbiale: *αὐτὸς ἐφατρίβει*, an recte, alibi disquiremus. Idem omnino est, qui tripodis, organi musici, inventor dicitur. Eius ut musici meminit Aristoxenus, & de musicis etiam aliqua eum scripsisse indicat.

*ap. Athenae-
um Deipnos.
l. XIV.
Harmonicor.
Element. l. 2.
p. 36.
Praep. Ev. l.
V. c. 6.*

21. Pythagoras Rhodius, de quo Porphyrius apud Eusebium refert, dixisse eum, invocatos Deos non sponte sed necessitate quadam impulsos accedere.

22. Pythagoras Sinopensis Episcopus, qui relationi Episcoporum ad Iohannem Patriarcham subscripsit, ut est apud Ionsium.

l. c.

23. Py-

*de Pict. vet.
in Catal. ar-
tiseum p. 190.*

*Chrysof. Or.
37. Tatianus
adversus gen-
tes.*

*l. 1. c. 19. de
rer. invent.*

*l. 34. c. 8.
hist. nat.*

lib. IX.

*l. 34. c. 8.
hist. nat.*

23. Pythagoras Rheginus, statuarius insignis ἀνδραγαθοποιὸς Laertio dictus. Vt Plinius narrat, Olympiade 87. floruit, & haec eius celebrantur opera: Pancratistes, Delphis positus, Leontisci Palaestritae, Ptolai Mantinensis, Euthymi Stymphalii Dromeci, Mnaseae Cyrenaei statuae, item Cratisthenis Cyrenaei currus aeneus, in quem adscendit victoria, cum ipso etiam Cratisthene, lapidi incisus, ut ex Pausania Franciscus Iunius refert. Perseum quoque alatum & Europam tauro insidentem, item Polynicis atque Eteoclis fratrum mutuam caedem egregie ipsum expressisse Dio Chrysostomus & Tatianus scribunt. Primus pondera & mensuras Graecis invexit, si vera sunt, quae Polydorus Vergilius prodit.

24. Pythagoras Leontinus, itidem statuarius, qui fecit Stadiodromum Astylum, qui Olympiae ostenditur, & puerum tenentem tabellam & malaferentem nudum, quae Plinii verba sunt, qui plura etiam, quae Pythagoras hic finxit, recenset, cumque quod primus nervos & venas capillosque diligentius expresserit, laudat.

25. Pythagoras Parius, pictor insignis. Charites ab eo depictas inque Pythio templo apud Pergamenos suspensas Pausanias narrat.

26. Pythagoras Samius, initio pictor, deinde statuarius, uti apud Laertium reperimus. Memoratur a Plinio, ubi signa eius ad aedem fortunae Deae septem nuda & senis unum exstitisse dicuntur.

27. Pythagoras Samius pugil de quo illud proverbium: Ἐν Σάμῳ Κομήτης. Audienda sunt Laer-

tii verba : Ἐρατοσθένης δὲ Φυσι τῷτον εἶναι τὸν πρῶτον in Pyth.
 ἐντέχνως πυκλεύσαντα, ἐπὶ τῆς ὀγδόης καὶ τετραρακοστῆς
 Ὀλυμπιάδος, κομήτην, καὶ ἀλκρυγίδα φορέοντα, ἐκριφ-
 θῆναι τε ἐκ τῶν παιδῶν, καὶ χλευαθέντα αὐτίκα προσβῆ-
 ναι τῆς ἀνδρας καὶ νικῆσαι. *Eratosthenes autem hunc
 ait primum Olympiade XLVIII. pugilem artificiose
 certasse, comatum indutumque purpura, eumque, cum
 e puerorum numero selectus, irrisus esset, illico cum
 viris congressum, eos vicisse.* A quibusdam pro Phi-
 losopho habetur, & repugnare nollemus, cum Phi-
 losophos palaestrae operam dedisse non ignoremus,
 nisi plane diversum ab illo esse, indicaret sequens
 Epigramma:

Οὐκ πικλεύσων ἐς Ὀλύμπια παισὶν ἀνήρ
 Ἦλυθε Πυθαγόρας ὁ Κράτεω Σάμιος.

apud Laert.
 in Pyth.

*Hic pugil certaturus Olympiam pueris impubes
 Venit Pythagoras Cratei filius Samius.*

Hic expressis verbis Cratei filius appellatur, quem
 Philosophi parentem non esse ex antea dictis
 constat.

28. Pythagoras Samius, filius Eratoclis. Hunc
 palaestrae & corporis exercitiis deditum in gymna-
 sio, quod Samo erat, apte facileque pila ludere Phi-
 losophus noster viderat. Sentiens autem puerum
 cum re angusta domi colluctantem, sibi dicto au-
 dientem fore putabat, si de paupertate prospiciens
 ad victum necessaria ipsi suppeditaret. Statim ita-
 que a balneo ad se illum vocabat, alimoniam ipsi
 promittens, dummodo quasdam disciplinas a se ac-
 cipere vellet. Iuvenis spe facta allectus omnem
 operam promittebat, Philosophus autem Arithme-

de V. P. c. V.

*l. 23. c. 7.
hyst. nat.*

*l. 2. c. 8. hyst.
nat.*

ticae & Geographiae praeceptis ipsum imbuebat, demonstrationibus & figuris in tabula propositis, pro quarum singula, quam ipse puer delineaverat, tres obolos mercedem laboris donabat. Cunque satis diu id esset continuatum, & puer iam & Arithmeticam & Geometriam apprehendisset, tanta ex his studiis pueri animus dulcedine repletus est, ut cum noster, se non habere amplius diceret, unde ipsi obolos daret, non tamen, etiam nullo praemio constituto, manum de tabula retrahere vellet, sed iam praeceptori suo, a quo ipse alimoniam ante acceperat, modo a continuandis disciplinis non avelleretur, pro singulo schemate tres obolos largiretur, cuius rei testem Iamblichum habemus. Huius Pythagorae libri sunt τὰ ἀλειπτικά συγγράμματα, eidem Iamblichio laudati, & primus is fuit, qui carnes comedere athletas docuit, cum antea caricis siccis, & caseis recentibus aut tritico corpora nutrent. Hoc non e veteribus tantum Pythagorae Philosopho quidam adscripserunt, quorum sententiam Laertius refutat; sed Dalecampius quoque in notis ad Plinium de eodem intelligit; animadvertens autem Philosophum carniū esum prohibuisse, ita Plinium explicat, ut sensus non sit, Pythagoram caricarum loco carnibus vesci iussisse, sed quod athletas caricarum esu carnes, i. e. robur & habitum corporis augere docuerit. Vim autem Pliniano textui inferri, quilibet paulo sanior deprehendet.

29. Pythagoras Samius, naturae Veneris inventor. Sic Plinius: *Naturam Veneris Pythagoras Samius primus deprehendit, Olympiade circiter quadagesima secunda, qui fuit urbis Romae annus centesimus*

simus secundus. Quanquam pro nostro eum Vrsinus agnoscat, numismatis alicuius autoritate indutus, ubi stellam Veneris globo insculptam digito ostendere videatur; tamen ut alium a Philosopho statuamus, temporis ratio non aliter permittere videtur, quoniam Olympiade quadragesima secunda Philosophum nostrum nondum in vivis fuisse mox patebit. Fieri quidem potuisset, ut pro LXII. proclivi errore scriptum sit XLII; sed obstat quod sequitur, eum esse annum urbis conditae CXLII. si enim Olympiadem LXII. secundum annos V. C. computemus, fuisset CCXXII. annus, quem numerum a scribis corruptum esse vix credibile est.

X.

Hi 29. Illi Pythagorae sunt, quos quidem scripta veterum evolventes reperire passim potuimus. I. Ionsius XXVIII. enumerat (si nostrum addas XXIX.) sed male duos Pythagoras Rheginos facit, cum unicus tantum, si accurate rem pensitemus, extiterit. Plures fortasse fuisse non diffitebimur, quorum etiam aliquam haberemus notitiam, si ad nos pervenissent libri de variis Pythagoris, aliisque homonymis, quorum hanc Gellius mentionem facit: *Homo nobis familiaris, in literarum cultu non ignobilis, magnamque aetatis partem in literis versatus, adiutum, inquit, volo ire Noctes tuas, & simul dat mihi librum grandi volumine doctrinis omnigenis, ut ipse dicebat, praescatentem, quem sibi elaboratum esse ait ex multis & variis & remotis lectionibus, ut ex eo sumerem, quantum liberet, rerum memoria dignarum: accipio cupidus & libens:*

loc. cit.

Noct. Attic.
l. 14. c. 6.

*bens : tanquam si copiae cornu nactus essem : & recondo me penitus , ut sine arbitris legam. At quae ibi scripta erant , pro Iupiter , mera miracula ! quo nomine fuerit , qui primus Grammaticus appellatus est ; & quot fuerint Pythagorae nobiles. Hos libros tanquam ineptos sugillans Gellius , possessori reddidit , doctissime , inquit , virorum ἐναί-
 ὄς τὰυτῆς τῆς πολυμαθίας , & librum hunc opulentissimum recipe , nihil prorsus ad nostras paupertinas literas congruentem.*

XI.

Largus autem errorum fons haec scriptorum homonymia fuit. Viginti circiter memorantur Hippocrates , totidem fere Socrates , sedecim Platonēs , Aristoteles sedecim ; quanta autem eorum observatur confusio , dum saepe huic Philosopho scripta tribuuntur , quae alteri fortasse assignari debent. In Aristotele id luculenter patet , cuius scriptorum tam longum catalogum Laertius exhibet , ut vel centum volumina ea non complectantur , & vix credibile sit , quod unicus homo , qui magnam aetatis partem inter arma cum Alexandro versatus non plus quam 63 , annos vixit , tam vastam librorum molem praecipue de rebus philosophicis componere potuerit. Et eadem Pythagorarum multitudo mille errorum causa est , dum pleraque de Pythagora nostro incerta sunt & dubia , quapropter etiam ut diligenter caveamus necesse est , ne , quod saepe alias contingit , illi eiusdem nominis homines invicem confundantur.

XII. Ni-

XII.

Nihil autem incertum magis est, quam ipsum tempus, quo noster Philosophus vixit, deque eorum mira veterum dissentio est, tum hodie etiam triumviri in Anglia doctissimi, Richardus Bentleius, Guil. Lloydus, & Henricus Dodvvellus vehementer disceptant, qui de hoc argumento erudite scripserunt. Et quidem ita eorum comparata sunt scripta, ut si quemlibet separatim legas, nec alterum iam antea consulueris, satis evidentibus sententiam suam rationibus superstruxisse videatur; si autem hos inter se compares omnes, cuius probabilior opinio sit, difficulter pateat. Rich. Bentleius in apologia dissertationis pro epistolis Phalaridis, quam contra Carolum Boyle scriptam anglice edidit, annum, quo natus Pythagoras, ad Olymp. XLIII $\frac{3}{4}$. reponit, hoc inter alia potissimum nixus argumento, quod Olymp. XLVIII. postquam ob comam prolixam & vestem purpuream a pueris exclusus esset, viros accedens vicerit. Eo autem tempore duodevigesimum aetatis annum eum egisse, illa evincit consuetudine, qua praepositi certaminibus iudices, omnes, qui hanc aetatem attigerant, ex puerorum pugilatu excludebant, qua de re Pausanii locum affert, ubi Hillus Rhodius eandem ob causam a pueris discedere iussus perhibetur. Et bene quidem Bentleii se habere calculum fatemur, siquidem ab Olympiade XLVIII. anni XVIII. retro computati Olymp. XLIII $\frac{3}{4}$. contingunt, dummodo pugilem istum nostrum Pythagoram Philosophum fuisse demonstratum esset. Equidem verum est, quod aliqui olim Philosophi pugilatu dederint operam;

*Laert. in ci.
vita.*

l. c.

*l. c.
Xenoph. me-
mor. Socr.*

pag. 25.

quoniam Cleanthem Philosophum Stoicum, (qui, ut interdiu studiis vacare posset, noctu aqua e puteo haurienda mercedem merens, dictus fuit *Φρεάντης*) fuisse pugilem; Chrysippum discipulum eius in hyppodromo se exercuisse, ipsum quoque Platonem Isthmicis Pythicisque ludis interfuisse, & Socratem mane ad loca deambulationibus & exercitiis destinata frequenter ivisse comperimus; at tamen quod pugil ille noster Philosophus fuerit, id nondum evincit, contrarium enim statuere allegatum supra epigramma iubet, ubi Cratei, non vero Mnesarchi filius appellatur. Dissentit a Bentleio Lloydus, Episcopus Vigorniensis, qui in historia Chronologica de Vita Pythagorae, (ubi eorum quoque fit mentio, qui Pythagorae *σύνχρονοι* fuerunt) Bentleii rogatu concinnata & anglice edita, Olympiadis XLVIII. anno 3. natum vult esse Pythagoram. Quod quidem, ut statuatur, moverunt ipsum duo MSC. quae Olympiad. LXVIII. 3. Pythagoram exspirasse dicant, postquam LXXX. annos vixerit, itidem 4. alia, ubi Olympiade LXX. anno 4. mortuus dicatur, cum inter vivos XC. annos implevisset. Quaecunque tandem relatio vera sit, sive Olymp. LXVIII. anno 3. sive Olymp. LXX. anno 4. efflaverit animam, reducto tamen calculo Olymp. XLVIII. annum 3. statui debere putat, quo editus in hanc lucem Pythagoras fuerit. Omnium quidem mereretur assensum assertio Lloydii, si certo nobis constaret, quis verus Pythagorae mortis annus habendus sit; at enim vero hoc valde incertum & dubium est, cum apud autores passim modo pauciores modo plures anni commemorentur, quos

quos Pythagoras vixerit. Neutra itaque horum sententia viro plane insigni Henrico Dodvvello ar-
risit, dum in Olymp. LII. annum Pythagorae nata-
lem incidisse statuere mavult. Elegantem de ve-
teribus Graecorum Romanorumque Cyclis librum
evulgaverat, ubi tertium eius Olympiadis adsigna-
verat annum, qui natalis Pythagorae fuerit; postea
vero, cum melius suae id congruere sententiae vi-
disset, mutavit mentem, pro tertio quartum substi-
tuens. Priorum sententiae ideo non subscriben-
dum censet, quod seniore Pythagoram faciant
Pherecyde, (soli tamen Benteio id obiicere debu-
isset) illius in iuventute praeceptore, quem vero
Olympiade demum XLV. editum esse in lucem ex
Suida constet. Et quanquam Pherecydis aetatem
adversari sibi Benteius sentiens, fidem Suidae in-
dubium vocet, & potius ad XXXV. Olympiadem
natalem Pherecydis annum referre velit, quia senem
annorum LXXXV. Olympiade LIX. ex vivis eum
discesse Lucianus prodat, regerit tamen Dodvvellus,
Pherecydem Leriae cum Pherecyde Syrio, Badys fi-
lio, a Benteio confundi, quod alias etiam ab aliis
saepe factum esse erudite illic ostendit. Cum tan-
ta opinionum diversitas sit, difficile foret, istas do-
ctissimorum virorum lites componere, & licet pro-
babilior quodammodo videatur Dodvvelli opinio,
non desunt tamen omnino difficultates, quibus &
illa laborat. Inter utrumque ergo tenentes, me-
dio tutissimi ibimus, quapropter etiamsi annum de-
finire non audeamus, certe tamen nec ante Olymp.
XLIII. nec post Olymp. LII. Pythagoram natum esse
opinamur.

in Macrobiis.

V. P. c. 3.

Qui eius historiam tradiderunt, non satis extollere possunt formam egregiam, quam a vulgari longe distantem natura ipsi concessit. Porphyrius laudat faciem liberalem, unde gratiae & decoris plurimum reluxerit, ut quoscunque adspexerit, in se converterit omnes suiue statim admiratione compleverit. Mire Iamblichus evehit aptum totius corporis ordinem, concinnam & venustam membrorum dispositionem, staturam proceram, quae tam accurate convenerint omnia, ut ne artifex quidem Mercurium ligneum fabricaturus elegantius corpus effingere potuerit. Adeo vero excellentem ipsi formam contigisse idem Iamblichus narrat, ut nauatae, quorum ope Aegyptum accedebat, venundandi ipsum consilium inierint, ob formositatem eius, magnum sibi lucrum inde augurati.

XIV.

*l. 6. contra
Celsum.*

Sed laudes has omnes aureum femur superat, (Origenes eburneum vocat) quod habuisse Pythagoras narratur. Auctor Iamblichus est, non promiscue omnibus id ipsum monstrasse, sed Abaridi, qui, ut cognosceret eius Philosophiam, accesserat, seorsum ab aliorum conspectu abducto femur nudasse, ut eo ostenderet, se Apollinem esse hyperboreum, cuius Abaris sacerdos erat. Sunt tamen & alii, qui propalam pluribus hominibus in ludis Olympicis maximaque celebritate & frequentia Pythagoram femur aureum conspiciendum prae buisse tradunt.

XV. Mira

XV.

Mira videtur res, quae narratur, & tamen aliqui fortasse invenientur, qui aureum femur e causis naturalibus deducere suscipient; nulla enim, quam absurda etiam fuerit, inventa fere opinio est, quae non suos habuerit defensores. Et sane multi eorum exstiterunt, qui crescere posse in homine metalla, imprimis vero aurum, serio affirmare conati sunt. Stephanus Rhodericus Castrensis comam Absolonis purum fuisse aurum contendit, qui, cum pondus capillorum eum gravaret, decidi curaverit caesariem, eamque Solymitanis puellis pro ducendis siclis vendiderit. Nec longum elapsum est tempus, cum puer quidam, cui aureum dentem in ore prorupisse parentes dicebant, publice circumduceretur. Hunc vero dentem vere aureum fuisse, qui ex vena aurea intra pueri corpus latitante propullaverit, magni quidem viri, iidemque indefessi naturae perscrutatores arbitrabantur. Si itaque e capite capilli, e maxillis dentes, qui toti fuerunt aurei, excrescere potuerunt, eodem plane modo crura hominum mutari in aurum posse censeari debere quis putaverit. At enim vero ut idem censeamus impetrare a nobis non possumus, quia nec principium ullum, nec materia in humano corpore reperitur, a qua auri mina excrescere queat, cum ab hominis temperie & substantia longe distet. Nugis suis delectetur Castrensis, nos comam Absolonis, non auream, sed flavi coloris, aut forte ramentis aureis intertextam, seu scobe aurea conspersam fuisse arbitramur. Istum vero puerum non aureum habuisse dentem, sed pa-

Microcosm.
l. III. c. 1.

rentem ipsius ad emungenda credulorum marsupia auream denti laminam superinduxisse clare docuit eventus. Etenim nisi impigro pede fraudulentus impostor arripuisset fugam, dignam fraude mercedem procul dubio accepturus fuisset; dum Horstius interea, Rulandus & alii, qui acriter aureum dentem defenderunt, sapientissimos etiam desipere exemplo suo declaraverint, qui cautius omnino egissent, si loquacibus aniculis occinendam infantibus hanc fabulam maluissent relinquere, quam dignam iudicare, ut defenderent. Femur Pythagorae aureum iam dudum sale satyrico consperfit Lucianus, Mercurium, Pythagoram & Mercato-rem ita loquentes introducens: *Mercat. Καλῶς πάντα εἶπες καὶ ἱεροπρεπῶς ἀλλ' ἀπόδουθι, καὶ γυμνὸν γάρ σε ἰδεῖν βέλομαι ὧ ἡράκλεις, χρύσεον αὐτῷ ὁ μηρὸς ἐστὶ. Θεὸς ἔβροτὸς τις εἶναι φαίνεται ὥς ἐ ἀνῆτομα, πάντως αὐτὸν. πόσῃ τῷτον ἀποκινῶνται;* *Merc. δέκα μνῶν.* *Mercat. ἔχω, τοσάτῃ λαβὼν.* *Mercator. Praeclare & religiose omnia dicis, verum exue te vestibus: nam nudum te videre cupio. O Hercules, aureum illi femur est, deus aliquis & non mortalis esse videtur. Itaque omnino illum emam. Quanti illum aestimas?* *Merc. decem drachmis.* *Mercator. Habeo tanti acceptum.* Nec veram hanc esse fabulam, persuadere sibi potuit in politiori literatura egregie quondam versatus Ictus, Contr. Rittershusius, inprimis cum egregia argumentandi ratione Iamblichus utatur, qui ita concludit: Pythagoras habet femur aureum, est igitur ille Apollo, quem pro Deo hyperborei colunt. Haec enim, quam Iamblichus dicit, consequentia bilem viro clarissimo

*in vitar.
anct.*

mover, ut totam Iamblichi narrationem inter nugarum ineptias reponens, eam *λήρων λήρης* appellet. Et sane si nostram exponere debeamus sententiam, nos pariter aureum femur tanquam nimis fabulosum in dubium vocamus. An dextrum, an vero sinistrum, aut an utrumque femur fuerit, quod ex auro Pythagorae fuisse ferunt, Porphyrius, Iamblichus, Laertius & alii non narrant, quia ipsi forte id ignorarunt, cum alias, qui viliora interdum produnt, hoc neutiquam subticuissent. Quapropter in eam descendimus opinionem, non vere, sed metaphorice potius aureum femur Pythagorae veteres attribuisse. Scripta Graecorum legentibus constat, quod in more ipsis positum fuerit, si laudare rem aliquam eiusque praestantiam extollere voluerint, auream eam appellare. Hinc primae aetatis homines *χρυσὸν γένος* Plato nominat, non quod ex auro ficti, sed quia integri scelerisque puri fuerint. *in Cratyl.* Ipsa Pythagorica carmina dicuntur *χρῦσα ἔπη*, ob insignem nimirum praestantiam, & quod laudem mereantur. Non itaque immerito forte suspicari licebit, more quodam laudandi *μυρὸν χρυσὸν* de Pythagora fuisse celebratum, vel ob concinnam femorum proportionem, vel quod modesto gradu incederet; eam vero loquendi rationem rudiores non intellexisse, unde communis postea opinio, aureum Pythagorae femur esse, increbuit. At si minus hoc placet, veraque habenda est, quae narratur, historia, potuit forte, quod Licetus existimat, dum nudaretur pes, frictione femoris ex apertis poris flammulenta exhalatio elici, quae aureo colore membrum illud inficere videbatur. *l. II. c. 48. de monstr.* Sed magis ta-

ad Iliad. X.

men verisimile videtur, per morbum arquatum seu icterium, ut Medici vocant, auriginosam cruri Pythagorae flavedinem contrahi potuisse, quo morbo qui infecti erant homines proverbiali scommate χρυσοί, aurei, imo etiam πύξινοι, *buxei* appellabantur, quae erudita Eustathii observatio est.

XVI.

in V. P.

Non minus solliciti sunt Porphyrius & Iamblichus in dilaudanda sensuum externorum acrimonia, qua plane inusitata gavisum esse Pythagoram scribunt. Etenim non in videndo tantum, (quidni in gustando quoque & olfaciendo) sed potissimum etiam in audiendo peculiarem & praeter caeteris eximiam praestantiam laudant, quae tanta fuerit, ut musicam coelestem, quam siderum sphaeras edere putabant, solus inter omnes, qui terram incoluerunt, auribus percipere potuerit. De hoc ipso hos citant Empedoclis versus:

Ἦν δέ τις ἐν κείνοισιν ἀνὴρ περιώσια εἰδὼς,
Ὅς δὴ μήκιστον πρᾶπίδων ἐκλήσατο πλῆτον,
Παντοίων τε μάλιστα σοφῶν ἐπιήραντο ἔργων.
Ὅπποτε γὰρ πάσαισιν ἐρέξαιτο πρᾶπιδέσσιν.
Ῥεῖα τε τῶν ὄντων πάντων λεύσεσκεν ἕκαστον,
καὶ τε δεκά ἀνθρώπων, καὶ τ' εἴκοσιν αἰώνεσσι.

Quos carmine latino ita expressit illustris Vlricus Obrechtus:

*Vir erat inter eos quidam praestantia doctus
Plurima, mentis opes amplas sub pectore servans,
Cunctaque vestigans sapientum docta reperta.
Nam quoties animi vires intenderet omnes,*

Per-

*Perspexit facile is cunctarum singula rerum
Vsque decem vel viginti ad mortalia secla.*

Verbis illis περιώσια, & τῶν ἐνίων πάντων λεύσεσθαι ἕκαστον, ac πρᾶπίδων πλεόντων, Pythagorici auditus praestantiam designari volunt. Sed quis non rideat Porphyrii & Iamblichii dementiam, cum ita Empedoclis comparati sint versus, ut inde tanquam ex aenigmate potius quidvis aliud, quam Pythagoram astrorum concentum audivisse extorqueri queat? Id quidem praefracte negare nolumus, eo forte artificio sensoria Pythagorae organa constructa fuisse, ut externa obiecta accuratius in ea impingere, sicque exactior, quam apud alios, in mente sensatio oriri potuerit; at siderum musicam eum audivisse, vix ullum reperiri putamus, qui credat. Quis enim rem audiat, quae nulla res est? at inter non entia vel primum obtinet locum musica coelestis, quod tamen cum alibi id a nobis demonstrari oporteat, hic non exponemus prolixè, ne postea cramben bis coctam Lectori apponamus.

XVII.

In corpore tam concinno, quale Pythagorae fuisse audivimus, egregia debebat habitare anima, qua etiam a natura ornatus fertur. Cumque non otiose intra corpus inclusa ea resideat, sed continuo operetur & documenta edat, quae de ipsius bonitate testantur, facile diiudicari poterit, quam excellentem Pythagoras animam habuerit, si quae passim de pietate eius, iustitia aliisque virtutibus, quae in ipso quasi figerant sedem, narrantur, consideraremus, quae tamen omnia confarcinare hic nolumus.

*Iambl. &
Porph. V.P.*

*l. 3. Tusc.
quaest.*

*vid. Laert. in
Socrat. n. 36.*

Corporis voluptatibus eum minime indulgisse, & ab omnibus fere passionibus fuisse immunem, indicio est, quod tranquillo semper, pacatoque animo fuit, nunquam effuso risui aut subitaneae irae indulgit, nec unquam gaudio vel dolore occupatus apparuit. Et vultus eiusmodi tranquillus sibi que semper similis, (non talis tamen, qualem M. Crassi legimus, quem superciliis perpetuo contractis semel in omni vita risisse apud Ciceronem Lucilius memorat,) praecipue Philosophum decebat, quem maxime ab affectum perturbationibus immunem esse oportet. Haec aequalis illa frons est, quam de marito suo Socrate petulans uxor praedicabat Xantippe, quae eodem semper vultu se vidisse exeuntem illum domo & revertentem dictitabat, quamvis ipsa saepius tonans inamundo interdum imbre in eum deplueret.

XVIII.

Cum vero ad animi perturbationem motusque excitandos multum contribuat cibus potusve assumtus, & omne fere, quod comeditur, singularis cuiusdam affectus causa sit, inter tenues & faciles digestu cibos se Pythagoras continuat, sedulo illis abstinens, quae rationis humanae promptitudinem impedire & tranquillitatem mentis evertere possent. Et quidem prandium eius ex favo aut melle constabat, coena vero pane ex milio, expulite, coctis crudisque oleribus. Ita enim Porphyrius: Τῆς δὲ διαίτης τὸ μὲν ἄριστον ἦν κηρίον ἢ μέλι· δεῖπνον δ' ἄρτον ἐκ κέγχρων, ἢ μάζα, καὶ λάχανα ἐφθαῖ καὶ ὠμαί. Melle autem in primis vescabatur, et scri-

scribit Athenaeus, eum saepius melle solo contentum fuisse. Scilicet ad conservandam valetudinem bonumve corporis habitum egregie id conducere veteres observabant, & multorum is cibus fuit, cuius ope ad longissimos annos vitam protraxerunt. Hinc Democritus 109. annorum senex interroganti: quomodo homines manerent incolumes & fierent longaevi? si exteriores corporis partes oleo, interiores vero illeverint melle, respondebat. Alium plane peculiarem cibum Pythagoras praeparabat, quando Deorum penetralia subeunda & illic aliquandiu ipsi commorandum erat. Ex semine papaveris & sesamo, ac cortice scillae probe lotae, ex floribus item asphodelorum & foliis malvae, polenta, hordeo atque cicere eum componebat, & haec omnia aequali pondere minutim concisa Hy-mettino melle in massam redigebat, quam quidem escam ad longum tempus famem arcere cognoverat. Carnem autem rarissime comedit, ex victimis nimirum sacrificiorum, neque eam promiscue ex quavis parte. Expressis id verbis Porphyrius narrat: Σπανίως δὲ κρέας ἱερείων θυσιῶν (scilicet δεῖπνον ἦν) καὶ τὸτο ἔκ ἐκ παντὸς μέρους, de quo car-nium esu & alibi nobis differendum erit. Potus ipsi fuit, quem praeparabat ex semine cucumeris, & uva passa pinguiori, exemptis acinis, & flore cori-andri, item ex semine malvae & portulaca, ac ca-sei ramentis, ex polline farinae & pinguedine la-ctis, cuncta haec melle insulano inter se commi-scens. Hic cibus eius potusve dicitur, qui cum admodum tenuis fuerit, eo sane effecit, ut corpus quasi in quodam aequilibrio habitum eundem con-

Laert. l. IX.

*vid. Malch.
V. P.*

l. c.

stan-

Laert. l. VII.

in Πυθαγ.

Onomast. l.

7. c. 1.

stanter servaverit, & ex vultu similes semper animi mores reluxerint. Nihil enim ad tuendam corporis sanitatem bonumque animi statum magis conducit, quam adhibita in victu temperantia, quare Timotheus Imperator, cum apud Platonem coenans moderatis cibis exceptus esset, postridie illi factus obviam dixit, qui apud te, Plato coenant, sequenti die bene se habent. Sed a vino etiam non plane Pythagoras abstinuit. Quanquam enim non immodice ipsum ingurgitabat, cubitum tamen iturus ad concoquendos eo melius cibos parumper bibebat. Suidas hoc memorat: *Ὅντος δὲ πρὸς ἡμέρας μὴ γένεσθαι* scilicet *Φάσι*. Interdum vero vinum non gustasse dicunt; qui idem discipulorum mos fuit, de quibus Iamblichus narrat: *Ὅντος δὲ πρὸς ἡμέρας ἔμελειχον*, vinum vero interdum non gustabant; alibi vero: *Χρησθαι δὲ καὶ ὄντω δείλῃς γερμείνης*, sumebant vero & vinum circa vesperam.

XIX.

Quemadmodum in victu modicum, ita in vestitu se praebeuit modestum, quem album fuisse comperimus. Testantur id Porphyrius, Iamblichus, Aelianus, Suidas, dum vestem Pythagorae *σολὴν λευκὴν* appellant. Album prae aliis colorem elegerat, tum quia simplicior & naturae propior videbatur, tum etiam quia apud Graecos ingenui saltem & honestiores albis vestibus utebantur. Faex enim plebis, ut opifices & sellularii sordida fere & nigra veste incedebant, ideoque peculiares alebantur fullones, qui vestium fordes eluebant, *καλύγαι* & *φασφρυγαι* Polluci dicti. Servis autem can-

candido habitu vestiri plane prohibitum erat, quapropter alba vestimenta in somniis visa Graecorum servis faustum aliquid, nimirum libertatem portendebant, uti Artemidorum consulentibus constat.

*Oncirocrit. l.
II. c. II.*

XX.

Et hic color erat vestium Pythagorae, quas scilicet niveas fuisse scriptores fere omnes consentiunt. Ex qua vero materia, an ex lino, an vero ex lana confectae, non eadem omnium opinio est. Porphyrius & Iamblichus lineam vocant, & ultimus

quidem his verbis: Ἐσθῆτι δὲ ἐχρήτο λευκῇ καὶ καθαρά· ὡσαύτως δὲ καὶ σρώμασι λευκοῖς καὶ καθαροῖς. *de V. P. c. XXVIII.*

Ἔιναι δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα λινᾷ. Κωδίσις γὰρ ἐκ ἐχρήτο *Veste autem alba ἔ' pura usus est, item stragulis albis ἔ' puris, fuerunt autem linea, laneis enim non utebatur.*

His autem se opponit Laertius, e lana praeparatam vestem existimans, ideo, quia lini usus in ea loca Pythagorae tempore nondum pervenerit.

Laertius: Στολή δὲ αὐτῷ λευκῇ, καθαρᾷ, καὶ σρώματα λευκὰ ἐξ ἐρίων. Τὰ γὰρ λινᾷ ἔπω εἰς ἐκεῖνας ἀφῆκε τὰς τόπας. *in Pythag. n. 19.*

Fuit autem ipsi vestis alba ἔ' pura, ἔ' stromata alba ex lana, linea enim in ea loca nondum pervenerant.

Quae etiam Suidae mens est, quem tamen miramur, tam graviter lapsum esse memoria, ut cum paulo ante dixerit: ἐσθῆτα τε

τὴν ἀπὸ θνησιδεῖων παραινοῖτο, *Vestitum de morticinis recusavit,* postea laneam vestem Pythagoram gestasse narret, fortasse ne in Laertii verbis quidquam mutaret, quae pro more suo tota exscripsit. Iam quid per ἐκεῖνας τὰς τόπας Laertius intelligat,

dispiciendum est. Verosimile videtur Italiam indicari, in quam post longa itinera Pythagoras concesserat, de habitu enim eius Philosophico, non eo vero, quo in iuventute incescit, a communi forte consuetudine non recedente capi verba Laertii debent. Nunc quidem fatemur, vestitus linei usum non nisi sero in Italia introductum esse, cum aetate Pythagorae sola fere lanae textura consueta fuerit, uti Ferrarius evincit; attamen non ideo plane erit negandum, lineam vestem Pythagoram gessisse, quia aliunde hunc vestitus morem trahere potuit. Graecis non plane inusitatas fuisse lineas vestes, nos docet Homerus, qui earum passim mentionem facit. Phaeaces dormituro Vlyssi in concavae navis subsellis culcitram & linteum stravisse prodit:

Odysf. N. Κάδ' δ' ἄρ' Ὀδυσσῆι σῶρεσαν ῥῆγός τε λῖνον τε
v. 73. Νηὸς ἐπ' ἱερῶφι γλαφυρῆς, (ἵνα νήγρετον εὐδοί.)
Sed Vlyssi constraverunt culcitramque linteumque
Navis in subselliis concavae, ut molliter cubaret.

Oleum Aiacem lineum thoracem gestasse scribit:

— — — ὀλίγον μὲν ἦν, λινὸ θώριξ.
Iliad. B. *Parvus quidem erat, lineum thoracem gerens.*

v. 529. Amphium quoque thorace lineo indutum narrat:
Τῶν ἦρχ' Ἀθηναίος τε, καὶ Ἀμφίον λινὸ θώριξ.

Iliad. B. *His imperabat Adrestusque & Amphius lineo tho-*
v. 830. *race indutus.*

His adde Iphicratem, excellentem Graecorum ducem, qui loricas antea consuetas mutavit, & pro ferreis atque aeneis lineas militibus dedit, ut expeditores redderentur, & aequè corpus tege-
rent

rent & leves essent, ut Nepos memoriae prodit. *In Iphicrate.*
 Nec Aegyptiis, apud quos longum tempus Pytha-
 goram commoratum esse infra dicemus, vestitus li-
 neus ignotus fuit, siquidem eorum sacerdotes line-
 is vestibus amiciebantur. Erat enim hic sacerdo-
 talis eorum habitus, & sacrum eum esse putabant,
 unde etiam *ιερόστολοι* appellabantur. A laneis au- *Plut. de Isid.*
 tem vestibus ideo abstinebant, quoniam excremen- *& Osir.*
 ta animalium & impurae sint, linum vero e terra
 nascatur pura, & vestem exhibeat tenuem, quae ge-
 rentem non gravet, omnibus anni temporibus apta,
 & praecipue minime *φθειροποιός* sit, quamvis Plutar-
 chus addat, de eo aliam esse quaestionem. Itaque
 tum a Graecis, tum ab Aegyptiis, imo, ut hoc quo-
 que addamus, ab Indorum Philosophis Brachmani-
 bus, qui itidem lineo habitu conspicui erant, vesti-
 tum lineum desumere Pythagoras potuit. Et pa-
 rum obstat in tractibus Italicis eum fuisse ignotum,
 cum plurima ante inusitata noster introduxerit,
 praecipue vero doctrinae eius repugnarit, e lana &
 morticinis vestes gerere, quod ex professo alibi do-
 cebitur.

d. l.

XXI.

Vestem, quam albam & e lino contextam di-
 ximus, purpuratam nonnunquam fuisse Alexander *l.V.c.XVIII.*
 ab Alexandro auctor est, qui tamen, uti solet, scri- *dier. gen.*
 ptorem, qui idem testetur, non adducit. Cum-
 que fastum & superbiam, quae in vestitu se maxi-
 me prodit, magno semper odio persecutus sit Py-
 thagoras, minus nobis verosimile videtur, purpu-
 ra eum incessisse. Regibus fere proprium solisque

magistratus dignitate conspicuis concessum erat, purpura superbire. Tutius ergo fore existimaremus, non Philosopho nostro, sed alii forte Pythagorae purpuream vestem vindicare. Attamen si qua narrationi Alexandri veritas inest, fortasse non de habitu Pythagorae consueto & quotidiano, sed solenni potius & interdum saltem adhiberi solito, Alexandri verba intelligi debebunt. Crotoniatarum eum fuisse consiliarium infra comperiemus; contingere itaque potuit, ut in publico isthoc officio constitutus, dum ad clavum Reipublicae sedebat, Philosophicam quandoque vestem exuere, purpuram vero, quae Senatorem decebat, induere debuerit. Quanquam & alio modo purpuram Pythagorae tribuere possumus, si non totam vestem e purpura confectam, sed quibusdam tantum in locis purpuram linteis intertextam fuisse dicamus. Erant in usu eiusmodi vestes veteribus, talemque Empodoclis, Hippiae & Gorgiae amictum fuisse auguramur, quos etiam purpureo vestitu insignes

l. XII. c. 32.
var. hist.

Aelianus exhibet.

XXII.

l. c. Albae vesti auream coronam Aelianus idem adiungit, qua caput eum exornasse scribit: Πυθαγόρας ὁ Σάμιος λευκὴν ἐσθῆτα ἤσθητο, καὶ ἐφόρει σεφρόνιον χρυσεόν. *Pythagoras Samius alba veste induebatur, & gerebat coronam auream.* Plane a communi Philosophorum consuetudine alienus hic ornatus fuit, quos coronatos incedere minime decebat. Non tamen ceu falsa, quae Aelianus memorat, rejicere volumus, cum varia coronarum genera fuerint,

rint, quae eleganter Paschalius descripsit, quorum forte unum alterumve Pythagorae competere poterit. Vt alias taceamus, quaedam erant coronae, quas in religionis cultu, & in sacrificiis praecipue, tum Graecorum, tum Romanorum Sacerdotes gerebant. Sic Xenophonti, cum sacrificaret, annuntiabatur, filium eius Gryllum mortem oppetiisse, ubi repente ille coronam deiecit, quam postea, cum eum victorem obiisse audivisset, capiti denuo imposuit. Aliae viris praeclare meritis honoris & reverentiae ergo imponebantur, quarum frequens apud Auctores, ut Nepotem in Alcibiade, Thrasybulo, Pelopida fit mentio. Vtrumque coronarum genus apte competet Pythagorae, siquidem non tantum sacrificavit saepe, sed vir etiam in maxima auctoritate constitutus celebratur, cuius forte caput honoris ergo corona exornatum fuit.

*Ælian. Var.
hist.*

XXIII.

Praeter auream coronam adhuc tanquam peculiare aliquid observat Aelianus, quod Anaxyrides gestaverit, καὶ ἐφόρει, inquit, ἀναξυρίδας, & gestavit anaxyrides. Variæ autem sunt vocis huius significationes. Interdum braccas denotat, quibus attrahendo usque ad imum ventrem ad obtegenda pudenda veteres utebantur. Eustathius: Τὸ κάλυμμα τῆς αἰδῆς οἱ Κομάιοι μὲν βράκιν φασίν, ἕτεροι δὲ ἀναξυρίδας ἐκ τῆς ἀνασύρεσθαι. Romani quidem pudendorum tegumenta Braccas vocant, reliqui vero Anaxyrides, ab attrahendo. Nonnunquam crurum tegumenta significat, unde Pollux: τὰς δὲ ἀναξυρίδας καὶ σκελίας καλεῖσιν. Anaxaridas etiam crura-

l. 6.

*ad Iliad. B.
p. 163.*

lia tegmina appellant. Imo haud raro pro altioribus caligis, quibus infima pars pedis immittitur, accipi solet, & non tam feminalia quam ποδῶν ἐνδύματα significat. Et hic potissimum significatus locum obtinere videtur, siquidem fortasse non usus est braccis Pythagoras, quippe cuius tunica σολήν sive promissa fuit. Equidem effigies, quam ex aereo Vrsini nummo desumptam titulus monstrat, uti & quatuor aliae, quibus Thesaurus Gronovii superbit, omnes ἀνυπόδηλον Pythagoram exhibent; sed tantum abest, ut nudis eum pedibus incessisse credamus, ut in eo potius ingenium eorum, a quibus cusi sunt nummi, lusisse existimemus. Longe verius, quantum ad hoc quidem attinet, expressisse Pythagoram illa effigies videtur, quae a Stanleio elegantissimo de Vitis Philosophorum libro, quem anglice scripsit, inserta, Pythagoram nudipedalibus conspicuum sistit. Etenim apud Philostratum Apollonius narrat, calceamentis ex arborum corticibus confectis suos uti Pythagoram iussisse, unde sane probabile est, quod eundem ipse servaverit morem eiusque ἀναξυρίδες non braccae aut feminalia, sed potius calceamentorum genus fuerint. Caeterum non negamus, haud genuinam nobis videri illam Stanleii effigiem, siquidem unde acceperiteam non narrat, & facie ac vestitu ab illis plane differt, quas e numismatibus Gronovius collegit, quae per omnia fere conveniunt, & talem exhibent vultum, qualem, si frontem nasumque Antonini Pii & barbam Lipsii sumas, habebis, uti egregius Vir Iacobus Gronovius iudicat.

*Vit. Apollon.
l. VIII.*

*Thesaur. Ant.
tiq. Graec.
T. II.*

XXIV.

Et hic, quem descripsimus, habitus Pythagorae philosophicus fuit, cui nescio, an addi debeat barba. Eam valde prolixam aluisse discimus ex his Martialis versibus:

l. IX. Epigr.

48.

*Sic quasi Pythagorae loqueris successor & haeres,
Praependet Samia nec tibi barba minor.*

Nec ignoramus, pallium, peram, baculum & barbam insignia fere Philosophorum fuisse, quibus ab aliis distinguebantur; id de Pythagora tamen absolute affirmare nolumus, cum ille Philosophorum ornatus demum post Pythagorae tempora receptus videatur, & solus praeterea Martialis sit, qui barbam eius laudat, a quo vero, utpote Poeta, historica fides non exigenda est.

XXV.

Non autem nascuntur Philosophi, sed fiunt; quapropter disciplinis imbuendus erat Pythagorae animus, antequam talis evaderet, quem postea totus fere terrarum orbis attonite admirabatur. Cumque ingenium ipsi ad omnes scientias aptissimum fuerit, a parente statim in prima iuventute praeceptoribus iis traditus est, quorum in schola maxime proficere potuit. Mnesarchus, pater, ob mercaturam in peregrinas saepe regiones peregrinatus, raro versabatur domi, ideoque filii curam, uti quidem par erat, habere ipse non poterat. Ne igitur tener Pythagorae animus relaxatis frenis ac voluptatum irretitus illecebris in malam partem traheretur, Tyrum, ubi ipse Mnesarchus, antequam ob ad-

Perpb. V. P.

du-

ductum famae tempore frumentum a Samiis civitate donatus esset, habitaverat, eum abducebat, Chaldaeis ibidem commendans, quorum doctrina imprimis imbui cupiebat.

XXVI.

Porph. V. P. Avide hic hauserat Pythagoras, quaecunque a praeceptoribus tradita erant, firmiterque retinens omnia, tantam de se spem faciebat, ut parentis etiam vota vinceret. Hinc iactis egregie studiorum fundamentis e Tyro in patriam revocatus Pherecydem Syrium, e Syro maris Aegaei insula oriundum, praeceptorem nactus est, a quo plurima etiam dogmata hausit. Sed non satis erat Pherecydem audivisse, Hermodamantis quoque, cui Creophili cognomen erat, institutioni eius admovebatur, qui senex in Samo tunc degebat. His praeceptoribus usus, tam egregios brevi tempore profectus fecit, ut dubium relinqueretur omnibus, promptiores ne in docendo fuerint magistri, an in percipiendo expeditior Pythagoras.

XXVII.

Porph. & Iambl. V. P. Iam non angustis insulae, quam incolebat, limitibus, non circumfuso mari contineri poterat sciendi cupidus animus; quamobrem Samum relinquendi consilium cepit. Pondus addebat subnascens Polycratis tyrannis, qui e fratribus Pantagnoto & Sylosonte, cum quibus antea regnum partitus erat, alterum necaverat, alterum eiecerat regno, & cum libertate literarum studia extinguere adnitebatur. Hocque praevidens, non leve

leve sibi impedimentum futurum esse Pythagoras opinabatur, si diutius in patria sub immiti Polycratidis iugo gemente commoraretur; idcirco iam duodevigesimalium aetatis annum egressus, cum nuper parentem Mnesarchum amisisset, assumpto Hermo-
damante itineris socio, noctu, insciis omnibus, Samo discedebat.

XXIIX.

Desiderium sui in animo Pythagorae Pherecydes reliquerat, eius quondam, ut diximus, in Samo praeceptor; noster itaque transfretans mare, Syrum insulam, in qua tunc Pherecydes vitam agebat, recto petebat itinere, ut cum magistro suo ibi familiariter viveret. Cumque in confinio esset constitutus, non intermittebat reliquas Cyclades, aliasque maris Aegaei insulas adire, Imbrum, Samothacem &c. quarum omnium sacris initiabatur.

Iambl. V. P.

XXIX.

Thaletis Milesii celebre tunc nomen erat, quem videre, quem amplecti, a quo erudiri omnes doctrinam amantes gestiebant. Cum itaque turpe videretur Pythagorae, tam insignem Philosophum non accessisse, e Syro discedens in Thaletis disciplinam se traditurus Miletum solvit. Nec spem eum fefellit, vix enim Miletum appulerat, cum statim lubenter a Thalete reciperetur, cuius etiam animum mox ita sibi conciliabat, ut piaculum ille duceret, scire quidpiam, quod Pythagoras ignoraret. Videbat Thales egregiam eius indolem, & stupefcebat penitus, deprehendens, quod tanto in-

Iambl. V. P.

tervallo post se alios iuvenes relinqueret. Hinc nihil amplius superesse ratus, quod communicare, in disciplinis Pythagorae posset, ut in Aegyptum iter susciperet, ac inde sapientiae, quantum deesset, arcefferet, eum hortabatur. Se ipsum ea omnia, quae aliquam eruditionis famam sibi peperint, ab Aegyptiis accepisse dicebat, nec tamen iis a natura dotibus praeditum fuisse, quibus abundare Pythagoram cerneret; Quapropter reliquis longe mortalibus sapientiores aliquando eum futurum & vel supra humanam sortem assurrecturum esse iam augurabatur, si Aegyptum accedere & cum sacerdotibus Memphiticis ac Diospolitanis, quos prae aliis commendabat, quanta posset familiaritate se coniungere vellet. Putares hanc a Thalete laudem tributam noxiam magis quam utilem esse potuisse Pythagorae, cum nihil ad excitandam iuvenibus insolentiam, & instillandam pro sapientia stultitiam idoneum magis sit, quam nimia praceptorum assentatio. Sed firmior nostri & constanter animus fuit, quam ut mollibus verborum blanditiis frangi, & ad ineptum sui ipsius amorem allici potuerit. Florebat eodem tempore in Mileto Anaximander, excellens prae reliquis Physicus, cuius passim inventa a Diogene Laertio celebrantur. Et hunc Pythagoras adiit, & de naturae arcanis commentantem frequenter audivit.

Iambl. V. P.

XXX.

Cum vero fatis diu in Mileto esset commoratus, iamque multum eruditionis illic hausisset, alium in locum inusitata discendi cupiditas eum trahabat.

51

hebat. Prienem proficiscebatur, celebrem Ioniae urbem, Biantemque ibi publice docentem accedebat, sapientiae nomine inter paucos inclutum. Et hoc modo totum fere Atheniensem tractum peragrabat, nemine eorum neglecto, a quo se discere quidpiam posse arbitrabatur.

XXXI.

Non autem solis Græcis divinitus ut non desiperent concessum esse existimabat, quod quidem inepte Epicurus docuit; sed apud alias etiam gentes egregium aliquid reperiri intelligebat, quod dignum omnino esset, ut curiosius ipse rimaretur. Altas praeterea in animo ipsius radices egerat Thaletis Milesii consilium, qui suscipiendi in Aegyptum itineris suasor ipsi exstiterat. Nolebat itaque desidem domi vitam agere, & ignobilis in patria consenescere, peregrinas oras adeundi desiderio flagrabat, magnum ex itineribus sibi commodum promittens. Et sane egregii & incomparabiles fructus sunt, qui in peregrinantes redundare solent, si modo rite itinera instituantur. Non raro quidem contingit, ut dum peregrinae invisuntur regiones, earum vitia pestilentis instar contagionis in peregrinantes repant, inque patriam reportentur. Nostri imprimis seculi homines suo id abunde exemplo testantur, qui turpiter patriam ignorantes, magnis sumtibus ad externos peregrinationes instituunt, eum tantum in finem, ut quis Gallorum incessus sit, quibus palliis utantur Hispani, aut quomodo gladiis accingantur, quam egregie libidini indulgeant Itali, quam strenue apud alios volupta-

tibus litetur, cognoscant; quod si didicerint, molles & effoeminati domum revertuntur. Sed huiusmodi itinera ab omnibus merito vituperantur, quam etiam ob causam egregius quondam Lacedaemoniorum legislator Lycurgus publicam legem promulgaverat, qua exteras invisere gentes civibus interdicebatur. Longe aliter comparata esse itinera debent, si quam ex illis utilitatem expectare velis. Eo unice inclinandus est animus, ut recte sapere discas, id sedulo agendum, ut, quod apes faciunt, illis, quae vitium trahere possunt, relictis, ea solum, quae ad formandam virtutem idonea videntur, ex institutis eorum, apud quos versaris, ex fugas. Id quod optime observavit Pythagoras, qui exiliis verius, quam peregrinationibus susceptis, non sumtibus, non laboribus statuebat modum, hunc sibi praefigens scopum, ut diversis diversarum gentium cognitis institutis mentem suam ad sapientiam componeret.

XXXII.

Lambl. V.P. Aegyptum petere decreverat, quare, mari traiecto, Phoeniciam accedebat, unde facilis postea, in Aegyptum transitus patebat. Varias ibi lustrabat urbes, Byblum imprimis & Tyrum, ubi sacerdotes maximorum eum mysteriorum faciebant participem, imo omnibus sacrorum ceremoniis initiabant. Tum viae autem exigebat ratio, tum ardens quoque patriam videndi desiderium ipsum impellabat, ut Sidonem, ubi natus erat, tenderet. Vixque solum natale salutaverat, cum statim a Prophetis, qui Mochi, naturae interpretis, posteri erant, ad disciplinam admitteretur.

XXXIII.

XXXIII.

Quis Mochus hic fuerit, qui aliis Moschus, Laertio & Suidae Ochus audit, non convenit inter eruditos. Iamblichus Φυσιόλογον eum appellat, nec dubium est, eundem hunc esse, cuius Strabo & Sextus Empiricus mentionem faciunt. Verba Strabonis haec sunt: Ἐὶ δὲ δεῖ Ποσειδωνίῳ πιστεύσαι, καὶ τὸ περὶ τῶν ἀτομῶν δόγμα παλαιὸν εἶναι ἀνδρὸς Σιδονίῃς Μόσχῃ, πρὸ τῶν Τρωϊκῶν χρόνων γεγονότῃ. Si vero Posidonio credendum est, antiquum de atomis dogma Moschi est, qui homo Sidonius ante Troiani belli tempus vixit. Et haec Sexti Empirici: Δημόκριτος δὲ καὶ Ἐπικύρῃς ἀτόμους ἐλεξαν σοιχεῖα· εἰ μὴτι ἀρχαιοτέραν ταύτην θέτεον τὴν δόξαν, καὶ ὡς ἔλεγεν ὁ Στοϊκὸς Ποσειδώνιος, ἀπὸ Μόσχῃ τινὸς ἀνδρὸς φαίνεσθαι καλαγομένην. Democritus & Epicurus atomos principia dixerunt: nisi haec opinio ponenda sit antiquior, & ut Stoicus dicebat Posidonius, deducta a Moscho quodam Phoenice. Interpres Iamblichi Arcerius, Seldenus, & Huetius corruptum hoc esse nomen, nec alium quam ipsum Mosen divinum vatem intelligi arbitrantur. Indeque potissimum sententiae suae patrocinium petunt, quod non modo magna inter Moschum & Mosen affinitas nominis intercedat, sed Moschus quoque Troiani belli tempora praecedens verbis expressis Φυσιόλογος appelletur. Iam neminem vero latere dicunt, rerum primordia docuisse Mosen, eundemque multis annis ante bellum Troianum vixisse, cum prius eiusdem libri, posterius annalium fides testentur, adeoque nihil ob stare, quo minus is Moschus ipse Ebraeorum Moses habendus sit. Quam

Laert. in
Proëm. Suid.
ὦχ.

Geogr. l.
XVI.

adv. Mathe-
matic.

Seld. l. I. c. 2.
d. I. N. & G.
Hebr. Huet.
Dem. Ev.

*l. 1. de medi-
cam. compos.
lib. 3. Dei-
pnos.*

firmitate hanc niti sententiam patroni eius sibi imaginantur, tam instabili potius fundamento illam superstructam esse, Schefferus, Stillingflettus, Morhofius & alii satis verosimiliter putant, quare calculo suo Phoenicium istum Moschum ipsum Mosen fuisse approbare nolunt. Et quidem non abludit communis nominis ratio, sed ad evincendum fortassis insufficiens, cum eodem iure Mochus medicus, cuius Galenus meminit, aut Mochus historicus, qui Phoeniciae res memoriae commendavit, quemque Athenaeus citat, aut Moschus Syracusius, cuius elegantissima idyllia habemus, Moses appellari posset. Troianum vero bellum & alii multi praecesserunt, quibus non nisi insipiens personam Mosis imponet. Docuit quidem Moses, quae rerum primordia fuerint, sed paucis admodum verbis, & cum in dando sanctissimae genti iure, in sanciendo legibus, in ordinando cultu divino totus esset occupatus, vix est credibile, in pandendis naturae arcanis tantum temporis consumpsisse, ut φυσικός fuerit appellatus, qui θεολόγος sibi nomen vindicabat. Et an Physica eius principia cum atomorum doctrina amice satis conspicerent, iudicent illi, qui e Moscho Mosen vi extorquere volunt.

XXXIV.

Non pedem in Sidone figebat Pythagoras, natali loco relicto in suscepto progrediens itinere Carmelum montem conscendebat. Haud procul a Ptolemaide in confinibus Affer & Zabulon hic situs mons erat, aquilonem versus mare respiciens, ubi
in

in littore monti subiecto semper portitores aderant, qui peregrinantes Aegyptum transvehebant. Templum in iugo montis conspiciebatur, in quo solum saepe Pythagoram versatum esse legimus. Iamblichus: Ἐνθα, sc: ἐν Καρμῆλῳ ἐμόναζε τὰ πολλὰ ὁ Πυθαγόρας κατὰ τὸ ἱερόν. *Vbi Pythagoras saepe in templo solus versabatur.* Hoc loco Iamblichi nonnulli ex Carmelitanis Monachis abutuntur, qui ordini suo auctoritatem conciliare studentes, id optime fieri posse sibi persuadent, si ex priscis seculis originem eius deducant. Hinc ab Elia Propheta primam eius institutionem repetunt, notum esse dicentes, Eliam Carmelum montem saepe frequentasse, ut pote qui flexis genibus post trium & senis annorum siccitatem pluviam ibi impetraverit, qui quadringentos quinquaginta Prophetas Baal divinae iustitiae zelo accensus illic occiderit. Cumque aliquando ibi oraret, adscendisse de mari in Carmelum nubeculam parvam, per quam Deus ipsi revelaverit, quod quaedam infantula virgo, sc: Maria, per illam nubeculam significata, Salvatoris hominum mater mox nascitura sit. Eliam virginis huius amore captum exstruxisse in monte templum, Semnion nuncupatum, inque perpetua virginitate manere vovisse, imo assumpto Eliseo, Iona & aliis prophetis, quos etiam in virginitate vivere, & sedulis precibus illam expectare virginem in nubibus prius ostensam docuerit, peculiarem religiosorum ordinem instituisse, qui etiam, Elia in coelum raptο, incorrupta serie & continuata successione substitit. Magnam autem ubique terrarum sanctitatis huius ordinis famam percrebuisse, ut Pythagoras

V. P. c. 3.

Reg. III. 8.

*vid. Arnold.
Bastius de in-
stitutione, in-
titulatione &
confirmatio-
ne ordinis
Deiparae
virginis Ma-
riae de monte
Carmel. P. I.
c. 1.*

*P. II. art.
XVI.*

goras sacris eius initiari cupiens ad montem Carmelum accesserit. Primo quoque statim adventu, post communicatam a Monachis disciplinam in eorum consortium receptum & Monachum Carmelitanum factum esse. Id quod seculo superiori Philippus Tessiere, Carmelita, habito Biteris provinciali eius ordinis conventu, coram urbis eius Episcopo defendere non dubitavit, inter alias historiae Carmelitanae theologicæ propugnandæ theses hanc publice proponens: valde esse probabile, Pythagoram Philosophum etiam fuisse Carmelitam, sicque discipulos suos instituisse, ut victu, conversatione & vestitu discipulos Eliae omnino referrent. Sed hæc Carmelitarum dementia nullo rationis fundamento nixa non levem risum celebri Loiolicæ ordinis Theologo Papebrochio movit, qui in responsione ad Sebastianum a S. Paulo data, prolixè de hoc argumento agens, iamdudum eam explosit.

XXXV.

Iambl. V. P.

Nunc ipsa AEgyptus petenda erat, quam inter & Carmelum, mare, quod Magnum appellatur, mediterranei maris pars interiacebat. A monte descendebat Pythagoras, cumque ad littus pedi montis subiectum pervenisset, portitores opportune appulerant, quorum navem ingressus mare transvehebatur. Non dubium est ingenti animum eius gaudio fuisse delibutum, dum illi loco appropinquabat, qui tot egregia illi pollicebatur. Omnis enim doctrinae sedes, & commune veluti literarum emporium olim AEgyptus erat, unde aliae gentes

tes reconditae sapientiae thesauros debromeabant. Ipsi Graeci, quorum doctrinam totus postea literatus orbis admiratus est, cum nullam adhuc canam tempore disciplinam haberent, pueri erant, & senex eorum inveniebatur nemo, quod Soloni Aegyptius quidam sacerdos exprobravit; quapropter ut sapientia animum imbuerent, Aegyptum avide accedebant, cui etiam quicquid in Philosophia egregium praestiterunt, omne fere debent. Eandemque utilitatem quam perceperant illi, promittere sibi poterat Pythagoras, qui ingenio ipsis non erat inferior. *ap. Plat.*

XXXVI.

Iamque Aegypti littoribus expositus erat, iam sacerdotes, quorum potissimum causa huc pervenerat, adire parabat. Erat autem Aegyptiorum sacerdotum valde malignum & frivolum ingenium, qui per invidiam occultare sua, nec facile cum peregrinis communicare solebant. Hos pravos eorum mores non ignorabat Pythagoras, quamobrem ad Amasim, qui tunc Aegypti Rex erat, a Polycrate Sami tyranno commendatitias literas acceperat. Foedus amicitiae cum Amasi Polycrates erexerat, & in literis Aegypti Regem precabatur, curare velit, ut ad doctrinam sacerdotum Pythagoras admitteretur. Facilis ergo ad Regem patebat aditus, huic literas tradebat, mox etiam eius maximum favorem impetrabat. Perpetuum Musarum domicilium in Aegypto condere Amasis statuerat, quare peregrinos ab hoc commercio non excludendos esse arbitratus, literas ad sacerdotes Pythagorae dabat, *Porph. V.P.*

bat, quibus ipsis iniungebatur, ut omnia mysterio-
rum arcana ipsi panderent.

XXXVII.

Heliopolitis, in quos primum inciderat, Amasis
Malch. V. P. epistolam Pythagoras tradebat, quae autem parum
ipsi proficiebat, nam admittere eum in disciplinam
nolebant. E sorte plebeia ad regios honores forti-
tudo & virtus Amasin evexerat, cui ceu homini ple-
beio parere durum plerisque videbatur, quae cau-
sa erat, cur non adeo magna Regis esset auctoritas.
Sacerdotes Heliopoleos, quod ab Amasi literae al-
latae erant, offensi, Memphim Pythagoram able-
gabant, hos seniores esse causantes. Memphim
perveniebat, sed eodem plane praetextu ad Dios-
politas dimittebatur. Hi diutius pro pila habere
Pythagoram, & causam aliam metu Regis obtende-
re non poterant, quare ad disciplinam tandem eum
admittebant. Existimabant autem ipsum laboris
& aerumnarum magnitudine a proposito recessu-
rum esse, ideoque dura admodum ipsi iniungebant.
vid. Porph. l. IV. de ab- Multa ea erant, quibus intiari Pythagoram oport-
stin. tebat, antequam voti compos fieret, & a Graeco-
rum religione prorsus aliena, praecipue vero ex
patrio avitoque more circumcidi debebat. Si ni-
hil aliud, certe circumcisionem sufficientem fore
sacerdotes credebant, ut mentem disciplinis inten-
tum Pythagoras mutaret, & a religionis studio de-
Porph. V. P. terreretur. Sed longe spes illos fallebat. Tanta a-
nimi constantia, tanta patientia omnia etiam
durissima Pythagoras patiebatur, ut vel ipsi sacer-
dotes tolerantiam eius admirarentur. Non homi-
nem

59

nem plebeium, sed supra humanam sortem eum positum esse suspicabantur, iamque in deliciis illum habere incipiebant, iam omnibus, imo intimis sacrorum ceremoniis interesse ipsum permittebant, quod nulli fere extero homini contigerat.

XXXIIX.

Quae sacrificiorum, consecrationum, expiationum, & reliqui cultus divini ratio esset, ab illis edocebatur. Iustinus Martyr ipsam Dei unitatem in

in cohortat.

AEgypto eum didicisse affirmat ita scribens: 'Ο δὲ Πυθαγόρας ἄξια καὶ αὐτὸς τῆς εἰς Ἀιγυπτίον ἀποδημίας περὶ ἐνὸς Θεῶν φρονῶν φαίνεται. *Pythagoras digna est ipse AEgyptia peregrinatione de uno est singulari Deo sensisse videtur.*

Gracc.

Eandem opinionem tuentur Cyrillus, Theodoretus & e patribus alii, qui accurate veram unci Dei essentiam Pythagoram cognovisse contendunt. Non dubium vero est, animarum immortalitatem ab AEgyptiis accepisse, quae μετεμψύχωσιν postea effingendi occasionem dedit, cum primos hoc dogma AEgyptios docuisset ex Herodoto constet.

Πρῶτοι δὲ καὶ τὸν δὲ τὸν λόγον Ἀιγύπτιοι εἰσι εἰπόντες, ὡς ἀνθρώπου ψυχὴ ἀθάνατος ἐστὶ. τὸ σῶμα δὲ κατὰ φθίνοντα, εἰς ἄλλο ζῶον αἰεὶ γενομένην ἐσθύνεται. ἔπειτα δὲ περιέλθῃ πάντα τὰ χερσαῖα καὶ τὰ θαλάσσια καὶ τὰ πτηνὰ, αὐτὴ ἀνθρώπου σῶμα γενομένην ἐσθύνειν. Τῶν τῶ λόγῳ εἰσὶ οἱ Ἑλλήνων ἐωρήσαντες, οἱ μὲν πρότερον, οἱ δὲ ὕστερον, ὡς ἰδίῳ ἐωυτῶν εἶναι. Τῶν ἐγὼ εἰδὼς τὰ ἐνόμαζα, ἔγραψα. *Primi quoque fuerunt AEgyptii, qui dicerent, animam hominis esse mortalem. Si enim corpus interiret, eam in animal aliud, quod gigneretur commigrare ac post-*

in Euterpe.

quam omnia & terrestria, & maritima, & aëria esset pervagata, eandem reverti in humanum corpus. Atque sunt ex Graecis, qui hanc doctrinam tanquam suam proposuere, alii primum, alii postea, quorum licet sciam nomina prodere hic tamen nolo. Hoc quidem pro certo venditari non potest, primos auctores AEgyptios fuisse, non animas hominum interire, cum & multi ante ipsos id forte statuerint, evictum tamen est, hos fontes Pythagoram habuisse, unde sententiam hancce depromserit, quam in Graeciam postea deportans tanquam suam publice proposuit. Et numerorum leges a Sacerdotibus Heliopolitanis hausisse, epistola quaedam ad Platonem scripta, inter Socraticas ab Allatio editas, vigesima sexta, & Apuleius fatentur. Non illa vero vulgaris & mercatoria arithmetica erat, quam in AEgypto hausit Pythagoras, sed philosophica potius ad res divinas & naturales accommodata. Scilicet habebant AEgypti occultas quasdam & mysticas numerorum facultates, a Mercurio Trismegisto, ut Stobaeus scribit, inventas, quae secretissimam eorum philosophiam continebant. Haec erat Arithmetica, quae in AEgypto Pythagorae vulgarem in Phoenicia dudum edocto tradebatur, cui deinde suam ipse Philosophiam superstruxit. Postquam res alias plures in primis vero naturae recessus rimatus esset, Geometriam quoque didicit, qua AEgyptii ita excellebant, ut reliquas gentes post se relinquerent. Iam enim ab antiquis temporibus Geometriae AEgyptios studiosissimos fuisse, Porphyrius, Iamblichus & Suidas tradunt, hanc indicantes causam, quod ad regendos fines & confusas

per

Florid. l. ii.

*Eclog. Phys.
c. 2.*

per frequentes Nili alluviones agrorum possessiones dimetiendas haec ipsis scientia necessaria fuerit. Porro triplex literarum genus, epistolicum, scilicet, hieroplyphicum & symbolicum a Sacerdotibus ei tradebatur. Illud quidem propriam & communem loquendi rationem imitabatur, dum clare omnia, ut a cunctis facile intelligi potuerint, proponebantur; reliquis vero ceu involucris Theologiae mysteria involvebant. Nimirum tale Aegyptiorum ingenium erat, ut aliis arcana sua sacerdotes celarent, & nulli, nisi soli regi, quem ipsum tamen antea in sacerdotalem ordinem receptum esse oportebat, ea exponerent, tum forte ex invidia, tum etiam ne profanarentur abusu mysteria, & quod in sacro proverbio dicitur, sanctum canibus proiiceretur. Idcirco ut vulgus profanum ab istis mysteriis arceretur, ignotis quibusdam signorum & aenigmatum characteribus verum doctrinae sensum obscurabant. Et ne unquam temporum iniuria haec abscondita eorum sapientia deleretur, in operosis obeliscorum pyramydumque molibus, tum etiam in templorum valvis monumenta eius consecrabant, imo peculiare alebant homines, Hieroglyphos dictos, qui occultas istas notas obeliscis & templis insculpebant. Cum mundum exprimere vellent, serpentis sub imagine id faciebant, quae suam ipsius caudam roderet, variis interstitam squamis. Per squamas quidem stellas, quibus coelum mundusve distinctus est, obscure innuebant, cum caeterum hoc animans non secus ac terra gravissimum, in aquae vero morem levissimum ac maxime lubricum sit. Insuper ut serpens

vid. Horapoll. Hieroglyph. l. 1. n. 2.

*vid. Laertius
in eius vita.*

pelle quotannis simulque senio exuitur : sic & annum vertentem, qui mundi circumactu producit, immutatione facta renovari ac velut reiuvenescere putabant. Et haec hieroglyphica scribendi ratio erat. Symbolica autem vocabatur ea, dum verus rei sensus verbis aliud significantibus figurate exprimebatur. Mater Symbolorum Aegyptus fuit, & inde sua edocti, tum Heraclitici Philosophi, tum etiam Pythagoras & asseclae eius frequenter illis utebantur. Egregie triplicem hanc literarum differentiam expressit Heraclitus, epistolicam loquentem, hieroglyphicam celantem, symbolicam vero significantem appellans. Haec pluraque alia scitu iucunda pariter & utilia (inter quae non inepte fortasse medicinam numeres, cum Aegyptii fere omnes fuisse medici dicantur) cum Diospolis, Heliopolis, Memphiticis reliquisve sacerdotibus conversatus, plenis in Aegypto haustibus Pythagoras imbibit. Nec aliter evenire poterat. Duos enim supra viginti annos in tacitis istis Musarum recessibus commoratus dicitur, quo temporis tractu, ut Antipho apud Laertium memorat, Aegyptiorum quoque linguam accurate didicit. Et diutius forte apud Sacerdotes permansisset, nisi fatalis Aegyptum relinquendi imposita ipsi fuisset necessitas.

XXXIX.

Cambyfes Persarum Rex vir acer & strenuus immortalem nominis gloriam a Cyro parente partam augere regnique fines proferre studebat. Haec eum stimulabat cupiditas, ut bellum Aegypto inferret, cladem a Sesoistre toti orienti illatam ultu-

ulturus. Terram itaque AEgypti invadunt Persae, praelia & conflictus miscent, vincunt Persae, inferiores AEgyptii discedunt. Victores fortuna utentes, ruina, incendio, excidiis longe lateque totam AEgyptum complent, templa, Musisque dedicatas sedes exscindunt, sacerdotes & sapientiae antistites ligatos vinculis atque catenis deducunt. Auget miserorum numerum diu in AEgypto commoratus Pythagoras, una cum sacerdotibus Babylonem captivus abripitur. *Malch. & Porph. V. P.*

XL.

Hac ratione inter armorum strepitus militumque opprobria longinquum iter emensus, quæ fors sibi exspectanda foret, ignorabat. Sed consultum ei cupiebant fatorum leges, & hic restabant multa, quae exantlatas belli molestias ac onera captivitatis largiter compensare valebant. Docta erat variisque disciplinis exulta Chaldaeorum natio, cui non diu ignotus Pythagoras latebat. Videbant eum virum esse omnimoda eruditione instructum, eiusque ingenii cultum omnes mirabantur, quapropter iniquum existimantes, illum quicquam celare, quem tot gentes tam ingenue erudiverant, omnia sua lubenter ipsi communicabant. Praecipuum autem, quod excolebant Chaldaei, astrologiae studium erat, ob quam peculiariter celebrantur. Hac instruebant Pythagoram, prompte omnia percipientem, utpote qui iam egregia astronomiae in AEgypto fundamenta posuerat. Zabratum in primis Porphyrius, ex Diogene de incredibilibus ultra Thulen, laudat, quem frequentaverit noster, & cuius

Iambl. V. P.

cuius ope a prioris vitae sordibus purgatus, quibus rebus homini serio abstinendum sit, tum etiam alia de rerum natura & principiis universi didicerit.

XII.

Et hunc Zabratum non defuerunt qui sanctissimum vatem Ezechielem fuisse crediderunt. Iam ex veteribus quosdam id statuisse, docet Clemens: *Strom. I.* Ἀλέξανδρος δὲ ἐν τῷ περὶ Πυθαγορικῶν συμβόλων Ναζαράτω τῷ Ἀσσυρίῳ μαθηθεύσαι ἰστορεῖ, τὸν Πυθαγόραν. Ἰεζεκιήλ τῶτον ἡγῶναι τινες. *Alexander autem in libro de Pythagoricis Symbolicis narrat, Pythagoram Nazarati Assyrii auditorem fuisse. Hunc quidem Ezechielem fuisse putant.* Zabratum autem Porphyrii idem, qui Clementis Nazaratus esse videtur, & clarissimus Kusterus primam huius nominis syllabam ex praecedenti voce male repetitam existimat. Adstipulatur veteribus Seldenus, inprimis vero Episcopus Suiffionensium Huetius, qui ut ex Ebraeorum doctrina sapuisse Pythagoram demonstret, singula anxie conquirens, ex eo, quod Zabratum seu Nazaratus Philosophi nostri Praeceptor dicitur, asserere non dubitat, quod ab Ezechielis ore Pythagoras pependerit. Evincere id studet, at non sine ambagibus. Pro Ναζαράτω apud Clementem Ζαράτω legit, quem cum Porphyrii Zabratum unum eundemque facit, hinc Zaratem exsculpit, quo nomine Zoroastrem apud Theodoretum & Agathium venire putat. Zoroastris autem sub persona Ezechielem latere firmiter sibi persuadet. Sed sane veremur, ne isthac sententia risum potius quam assensum plerisque extorqueat. Nomina quidem con-

65

convenire quodammodo sentimus, nec repugnabi-
bus valde a Pythagora Ezechielem audiri potuisse,
an vero Huetii argumentis hoc evinci queat, dubi-
tamus. Iam suo tempore Nazaratum Ezechielem
esse diserte negavit Clemens, qui cum dixisset:
Ἰεζεκιήλ τῶτον ἡγῶναι τινες, *hunc quidam Ezechielem*
fuisse existimant, postea expresse inquit: *ὅκ ἐστὶ δὲ,*
sed non idem est. Et quid opus habuit Huetius,
dum Ebraeorum Pythagoram discipulum fuisse
ostendere conatur, aucupari imagines & Zabratum
in Ezechielem mutare, cum luculenter omnibus
constet, si non ab Ezechiele (Wendelinus Danielem
Prophetam addere non dubitat) ab aliis tamen ex
Ebraeorum gente Pythagoram erudiri potuisse.
Nimirum per omnes fere Orientis regiones illi di-
persi erant, per quas cum noster Philosophus pe-
regrinatus sit, nec ullum facile praeteriverit, qui
aliquam ipsi sapientiam promittebat, non certe Iu-
daeos neglexisse putari poterit.

XLII.

Caeterum Babylon parebat Persis, quorum
cum imperio instituta etiam disciplinamque Chal-
daeï receperant. Hinc multi illic degebant Magi,
(sic enim sapientes suos Persae appellant) cum qui-
bus ita Pythagoras vivebat, ut doctior semper ab il-
lis recederet. In religione, & quomodo Diis sa-
cra facerent, instruebatur, Magi enim Deorum cul-
tui preces & sacrificia offerendo continuo vacabant,
tanquam soli, ut Laertius loquitur, exaudirentur.
Sed omnia quoque Magiae arcana, hydromantiam,
necromantiam, eiusque generis alia a Magis Pytha-
goram

Iambl. V. P.

in Proëm.

loc. cit.

goram accepisse, non est, cur dubitemus. Certe Iamblichus omnia, quae illis didicerat, unica fasce complexurus, illorum studia, religionem, numerorum rationem, artem musicam aliasque disciplinas affectum esse scribit, ubi per numeros non alios, quam qui in magicis observabantur, & per musicam eam inprimis, quae ad incantationes adhiberi solebat, intelligere videtur.

XLIII.

*Iambl. V. P.**Apulei. Florid. l. 2.**Iambl. V. P.**vid. Apollon. vit. l. 3.*

Duodecim in Babylone annos transegerat Pythagoras, multum illic eruditionis colligens, dum in patriam reverti cupiditas illum invadebat. Frustra enim tot exantlatos labores, tot superatas itinerum difficultates secum reputabat, nisi in patriae usum studia sua transferret. Votum explebat Gillo, Crotoniensium Princeps, qui captivum Pythagoram liberabat. Iam libertate impetrata, nolebat intactos relinquere Indos, quorum Philosophos, Brachmanes dictos, prae aliis eruditione percellere audiverat. Eam autem artem, qua mens cuiusque, ac ingenium cognoscitur, Physiognomiam dictam, ab illis accipiebat. Hac Brachmanes usos fuisse a Philostrato discimus, ubi Iarchas princeps sapientum, postquam praedixisset Apollonio, qua praeditus esset facultate ingenii ac memoriae, & propterea dignus haberetur, quem celaret nihil, *Nos, o Apollonie, inquit, omnes vires animae cernimus, innumeris coniecturis eas expiscantes.* Neque aliunde originem traxit probatio illa Pythagorica, de qua alibi prolixius agemus. Animarum porro circumvolutionem a Brachmanibus accepit, quam in Aegypto

gypto etiam, ut diximus, didicerat. Sed iam ante Aegyptios praecipuum Gymnosophistarum id dogma fuisse, Philostratus idem testatur, dum Iarchas Aegyptios ab Indis id accepisse expresse fatetur.

lcc. cit.

XLIV.

Aliquandiu apud Indos vixerat, quos tandem relinquere suscipiendum in patriam iter suadebat. Arabia, per quam via patebat, adeunda erat, in quam cum pervenisset, non tantum cum Rege amice versabatur, sed ab Arabiae etiam sapientibus divinationem, quae thure fit, quamve qui adhibebant *Θυσιακοί* appellabantur, discebat, & fortasse divinationem ex avium volatu, scientiamque auguralem ab iis hausit, cum teste Theodoretō Arabes primi fuerint, qui hanc artem invenerunt.

Iambl. V. P.

XLV.

Valere Arabia iussa se committebat navi traieciēbatque pelagum, quo patria insula includebatur. Ad eius vero aures pervenerat, Pherecydem in Delo periculoso morbo conflictari, quare gratus eius animus, quo doctori quondam suo obstringebatur, requirebat, ut navigaret Delum, & si in viribus positum esset Pherecydi opem ferret. Cumque appulisset insulam, Pherecydemque accedens, quid ageret, quomodo valeret, interrogaret, ille tabernae inclusus se non conspiciendum praebebat, sed solum digitum per ianuae emittebat claustrum, dicens: Cutem inde considera. Immundo autem laborabat morbo, Phitiriasi nimirum correptus, dum totus fere a pediculis (aut si

*vid. Laert. in
Pherecyd.*

*Laert. in ei.
Vita.*

*Malch. &
Iambl. V. P.*

*vid. Alex. ab
Alex. l. IV.
6. 2.*

V. P.

Plinio & Apuleio credere mavis, a serpentibus e corpore excrescentibus, nisi, quod saepe fit, per serpentes pediculi, qui serpunt, hic intelliguntur) consumebatur. In poenam hic morbus a Diis immissus fertur, quod aliquando iactaverit, se, tametsi nulli Deo sacra fecerit, nihilo tamen peius vitam esse acturum, quam qui hecatombas sacrificaret. Et morbus tum ipse lethalis erat, tum magis augebatur, quod neque medicinam, neque amicorum quemquam admittere vellet, quam etiam ob causam post breve tempus infelicem animam efflabat. Pythagoras, qui ad mortem usque Pherecydis perduraverat, corpus defuncti humabat, eique iusta funeralia persolvebat, tanti enim faciebat studium praeceptori debitum. Credibile est, nondum tum promulgatam legem fuisse, quae morituros & parituras foeminas e Delo divedere, inque Rhenum, proximam insulam transmigrare iubebat, ut scilicet ab omni caede Delus immunis foret, alias enim Pherecydi ibi animam exspirare non licuisset. In hac etiam Insula ad aram Ἀπόλλωνος τῷ γενέτορι Apollinis genitoris, quae unice incruenta erat, adoravit, quod magnam incolis admirationem fecisse Iamblichus memorat.

XLVI.

Iambl. V. P.

Non multam a Delo distabat Samus, in quam Pherecyde sepulto absque omni mora e longinquis peregrinationibus tanquam e mercatu pulcherrimis sapientiae mercibus comparatis Pythagoras revertebatur. Statim seniores eum agnoscebant, & apud omnes quemadmodum antea ut puer, ita

er, ita nunc imprimis in maxima erat veneratione; existimabant enim ab itineribus plus pulchritudinis & sapientiae maioraque divinitatis argumenta domum reportasse. Si qua subeunda esset legatio, non aptiorem putabant inveniri, quam ipsum Pythagoram, quare etiam ad omnes legationes vel invitum trahebant, secumque muneribus publicis fungi cogeabant. Sed haec non satis erant; ut scholam publicam aperiret ipsum invitabant, in qua participatione inventorum prodesse omnibus posset. Nec renuebat Pythagoras, id unice habens in votis, ut quam plurimum utilitatis e sua doctrina in patriam redundaret. Domus, in qua doceret, ἡμικύκλειον dictum, in urbe ipsi erigerebatur, ubi postea de republica Samii consilia inibant, eo potissimum loco de rebus bonis, iustis & utilibus agendum esse existimantes, quem constituerat communis omnium patronus. Sed extra urbem etiam antrum aliquod Philosophiae suae parabat Pythagoras, ubi maximam noctis dieique partem degebat, profuturaque in disciplinis meditabatur, Magos in hac re imitatus, qui sacra sua in antris & speluncis celebrabant, fortasse ut secretum loci & facer horror doctrinae aliquam religionem conciliaret. Magnus vero eorum, qui profitentem ipsum audire volebant, non civium tantum, sed exterorum quoque confluebat numerus, & e tota fere Graecia Philosophorum optimi lectissimique propter eum Samum commeabant, ut aliquid de eius eruditione in usus suos decerperent.

XLVII.

Pleraque docebat per Symbola, quam profiten-

di rationem ab Aegyptiis Pythagoras edoctus erat. Sed hoc ipsum effecit, ut Samii, qui avide antea eius lateri adhaeserant, hanc docendi rationem adspernantes, eum tandem negligerent, & ludum minus diligenter, uti quidem decebat, frequentarent. Hanc autem Samiorum socordiam videns Pythagoras suum tandem animum abiiciebat, non amplius auditores habens, qui studium suum excitare possent. Cumque praeterea publicis officiis in oppressa imprimis republica fungi & domi simul philosophari perquam difficile ipsi videretur, indecorum sibi in Samo diutius commorari arbitratus, voluntarium exilium imminenti servituti praeferebat, & Androclis filio, qui itidem Pythagoras appellabatur, ipsum comitante secunda nunc vice e Samo fugiebat. *V. P.* Lapsus est in Anachronismum, Porphyrius &

cum eo Aristoxenus dum causam memorat, cur iterum e Samo Pythagoras discesserit: φησὶν ὁ Ἀριστόξενος, καὶ ὁρῶντα τὴν τῆς Πολυκράτους τυραννίδα συντονωτέραν ἔσαν, ὥς τε καλῶς ἔχειν ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ τὴν ἐπιστάσιαν τε καὶ δεσποτείαν μὴ ὑπομένειν, ἕτως δὲ τὴν εἰς Ἰταλίαν ἀπαρσιν ποιήσασθαι. *Aristoxenus refert, eum, cum iam annos quadraginta natus esset, & Polycratis tyrannidem cerneret vehementiorem, quam ut sibi ingenuo homini imperium dominatumque illius ferre liceret, hac occasione in Italiam discesse. Et alibi: Μετὰ δὲ ταῦτα τῆς Πολυκράτους τυραννίδος Σαμίας καταλαβέσης, & πρέπον ἡγούμενος ὁ Πυθαγόρας ἐν τοιαύτῃ πολιτείᾳ βίβην ἀνδρὶ φιλοσόφῳ, διανοήθη εἰς Ἰταλίαν ἀπαίρειν. Postea vero cum Samii Polycratis tyrannide oppressi tenerentur, Pythagoras indecorum sibi viro Philosopho arbitratus in eiusmodi republica*

vive-

vivere, in Italiam cogitare coepit. Quomodo enim Polycrates, qui profecto in AEgyptum Pythagorae commendatitias ad Amasin literas dederat, longum post tempus, cum scilicet XXII. annos in AEgypto & XII. in Babylone versatus esset, ipso in patriam tandem redeunte esse superstes, & tamen non ultra XI. annos tyrannidem tenuisse potuit? Sane annalium fides reclamatur, & iamdudum ab Oronte, Sardiorum Praefecto in crucem sublatus erat Polycrates, & tyrannidem tunc occupaverat Syloson, Polycratis frater, cum Samum Pythagoras reverteretur. Fugam quod attinet eam satis sinistre & inique interpretatur Tertullianus, quasi scilicet ex mera ignavia bellica onera detrectans e patria fugerit, longe dissimilem hac in re ostendens Euphorbi, cuius tamen in se animam migrasse dictitabat; bellicum enim virum & militarem Euphorbum fuisse, quod vel sola clypeorum consecratio testetur, Pythagoram vero tam desidem & imbellem se praestitisse, ut praelia tum Graecia vitans a studio & affectu Euphorbi plane alienus quieti Geometriae, Astrologiae & Musicae totum se dare maluerit. Sed hancce reprehensionem an meruerit Pythagoras, valde nos dubitamus, potius existimantes, plane culpan- dos non esse, qui, ut pacis studia & artes excolere possint, inquietudines bellorum & strepitus de- trectant.

*de anima
c. 31.*

XLIX.

Patriam Samum reliquerat, inque Italiam co- gitabat, quae terra cum ad huc puer cum parente illuc navigasset, prae aliis ipsi placuerit. Et in hoc
iti-

Porphyr.
V. P.

itinere variae tum urbes tum insulae adeundae erant, quae omnes egregia multa & praeclara Pythagorae promittebant. Nec ullum locum temere invisere ille abnuebat, in quo se inventurum aliquid amplius putabat. Cretam prius veniebat, ubi in urbe Cnossio celebrem Epimenidem Philosophum deprehendens aliquandiu iucunde cum illo versabatur. In Minois legibus ab ipso instructus in antrum Idaeum, a Curetibus Iovi consecratum cum eodem nigra lana amictus descendebat, & ternovenos dies ex more recepto isthic exigens, parentabat Iovi, & videbat pulvinar, quod ei quotannis sternebatur. Quin & sepulchro eius epigramma inscribebat, hoc titulo: ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΤΩ ΔΙΙ, *Pythagoras Iovi*, cuius tale erat initium:

Ὡδε θανὼν κεῖται Ζᾶν, ὃν Δία κικλήσκουσιν.

i. e.

Zan iacet hoc tumulo, qui vulgo Iupiter audit.

In eadem Insula Morgi, unius ex Idaeis Daëtilis, sacerdotes accedebat, a quibus Ceraunio lapide purgabatur, mane quidem pronus extensus iuxta mare, noctu autem iuxta flumen, agni nigri velle-re redimitus.

XLIX.

Ex Creta in Laconiam solvebat, inque urbe Lacedaemone tum multa praeclara alia, tum Lycurgi inprimis, praestantissimi legislatoris, Politicam cognoscebat. Et hac ratione totam fere Peloponnesum, nobilissimam Graeciae regionem pererrabat, nullam civitatem, quae praestans quidpiam continebat, inaccessam relinquens.

L. In-

Inter alias Peloponnesi urbes, Phliuntem quoque oppidum in tractu Sicyoniae situm perveniebat. Princeps huius erat Leon, vir multiplici eruditione instructus, quem statim Pythagoras accedebat. Docte & graviter multa cum eo ibi diserebat Pythagoras, adeo quidem, ut eius ingenium & eloquentiam non parum Leon admiraretur, imo tandem ex eo quaereret, qua maxime arte confideret? At ille se scire nullam, sed esse Philosophum respondebat. Vocabuli novitate commotus Leon, ulterius, quinam essent Philosophi, & quid inter eos & reliquos discriminis intercederet, sciscitabatur, cui, quid nomine Philosophi significaretur, Pythagoras prolixè exponebat. Similem sibi, dicebat, vitam videri hominum & mercatum eum, qui maximo ludorum apparatu inque totius Graeciae celebritate haberetur. Nam ut illic alii edito roboris specimine gloriam & nobilitatem coronae peterent, alii emendi aut vendendi quaestu aut lucro ducerentur; esset autem quoddam genus eorum, idque maxime ingenuum, qui nec plausum nec lucrum quaererent, sed videndi causa venirent, scilicet naturam loci, vel artificum manu elaborata aut fortitudinis doctrinaeque specimina in huiusmodi nundinis ostendi solita contemplaturi; ita nos etiam quasi in mercatus quandam celebritatem ex urbe aliqua, sic in hanc vitam ex alia vita & natura profectos quosdam pecuniae & luxus desiderio capi, alios magistratus locumque principem petere, nonnullos dari, quos insana de gloria contentio infedit, raros autem esse quosdam, qui

Tusc. quaest.
l. V. V. P. c.
1. in Pythag.

caeteris omnibus pro nihilo habitis, rerum naturam studiose intuerentur: & hos se appellare sapientiae studiosos, i. e. Philosophos, & ut illuc liberalissimum esset spectare nihil sibi acquirentem, sic in vita longe omnibus studiis contemplationem rerum cognitionemque praestare. Hoc Pythagorae cum Leonte colloquium Cicero ex Heraclidae Pontico, Iamblichus ex eodem forte, & Laertius ex Socrate narrant.

LI.

Phliuntem Eleusis excipit, maritima Atticae urbs, inquam facto per Isthmum, qui Corinthiaco & Saronico sinu includitur, itinere Pythagoras deducebatur. Magna sacrorum celebritas est, quae ab hac urbe trahentia nomen Eleusinia appellabantur. In Cereris honorem instituta dicuntur, quæ cum post longos errores Eleusin tandem allapsa invenisset filiam, beneficium hospitii compensatura usum frumenti civibus demonstraverit. Tanta vero eorum erat religio, ut nonnisi integri nulliusque sibi sceleris conscii interesse potuerint. Et quidem erant duplicia, scilicet Eleusinia magna & parva; parvaque ob hanc causam instituebantur. Cum nimirum Hercules initiari cuperet, ac lex obstaret, quae peregrinis id concedi vetaret, nec tamen integrum Atheniensibus videretur, eiusmodi heroem Voto suo frustrare, ut tum Herculi satisfacerent, tum etiam auctoritatem sacrificii legisque vigorem conservarent, alia Eleusina instituebant, parva cognominata, ad quorum participationem Herculem admittebant. Qui ad omnia sacra volebant penetrare, eos antea per gradus

dus ascendere oportebat. Primum suscipienda
 erat purificatio, dein sequebantur mysteria parva,
 quibus instituti ad maiora præparabantur; ultimae
 erant ἑποπτικά, quibus rite peractis per tot tan-
 dem ambages ad maiora aditus patebat. Et qui ad
 haec admissi erant, vocabantur Eoptae, quia nimi-
 rum occultiores sacrorum ritus adspicere ipsis lice-
 bat; paruis autem tantum initiati dicebantur Mystae.
 Haec Eleusina sacra, quorum nunc facta est mentio,
 Pythagoram quoq; cognovisse, non obscure Iambli-
 chus indicat: ἃ δὲ μαθόντα παρὰ τῆς τελετῆς, τῆς ἐν
 ἑλευσίνι γινομένης. *Quaedam didicit ex initiis, quae
 sunt Eleusinae.* Sed quaenam haec fuerint, magna
 an parva, non satis constat. Si nostrum interpone-
 re iudicium licet, ad parva tantum sacra Pythago-
 ram penetrasse arbitramur. Ex libro enim Ter-
 tulliani, quem adversus Valentinianos scripsit, ex-
 presse docemur, eos, qui iam Mystae erant, non
 nisi post quinquennium, ut sacrorum religio su-
 spendio cognitionis augeretur, Eoptas factos fu-
 isse. Quapropter Plutarchus exempli raritatem *in Demetr.*
 notat, quod Demetrius sine ulla temporis inter-
 capedine minora maioraque mysteria percipere
 voluerit. Cum itaque tam longum tempus ab il-
 lis debuerit impendi, qui sacris his omnibus initi-
 ari optabant, non sane probabile est, Pythagoram
 itinerum, vitaeque apud peregrinos pertaesum,
 iamque fixam sibi sedem parantem, per quinque
 annos (hic enim temporis tractus requirebatur)
 eiusmodi sacrorum causa in peregrino loco versa-
 tum esse, quae post interpositas tot ceremoniarum
 observationes nihil aliud forte habebant in recessu, *advers. Va-*
 quam *lentin.*

quam ut virile aliquod membrum Epopis monstraretur, quod rem sanctam istam fuisse, quae tam anxie tegebatur, Tertullianus prodit. Et conjecturam nostram confirmare Iamblichus videtur, qui non τὰ δὲ παρὰ τῆς τελετῆς, quod de omnibus tam magnis quam parvis sacris intelligi debuisset, sed ἃ δὲ i. e. *quaedam tantum* ex illis Pythagoram didicisse scribit, quod ἃ δὲ ad minora Eleusinia erit restringendum. LII.

His itaque minoribus sacris rite initiatus Delphos, Phocidis urbem, quam ad Parnassum montem sitam umbilicum terrae Graeci appellabant, Pythagoras proficiscebatur. Hic celebre in primis oraculum erat, quod a Coreta pastore inventum, ex tripode, ne vaticinantes in voraginem delaberentur, antri faucibus imposito per virgines, quas post raptam ab Echecrate Phoebaidem quinquagenarias esse oportebat, futura praedicebat, & a loco Delphicum appellabatur. Non intermisit Pythagoras hoc ipsum adire, & forte eo tempore Themistoclea sacerdos fuit, a qua multa noster accepit, quamve falso pro ejus sorore a quibusdam venditari nos supra abunde demonstravimus. Imo elegos quosdam Apollinis sepulchro Pythagoras inscripsit, quemadmodum a Porphyrio docemur.

V. P.

LIII.

Jam nihil restabat amplius, quam ut Delphis discedens recta via Italiam, quam sedem elegerat, peteret. Navem ergo conscendebat, qua secundis ventorum flatibus per Ionium mare ductus, mox ipsum Italiae portum attingebat, cum ultima essent imperii Tarquinii Superbi tempora, a cujus do-
mi-

minio, Cicerone teste, patriam postea L. Brutus liberabat. Primo autem statim adventu Crotonem appellabat, quæ urbs erat Italiae maritima, cuiusve cives tanta famae celebritate florebant, ut diceretur in proverbio : Crotoniatarum postremus reliquorum primus est ; quod inde originem traxit, quia in certamine quodam Olympiaco victores omnes Crotoniatae fuerant. Hunc destinabat locum Pythagoras, ubi reliquum vitae tempus inter iucunda Musarum otia transigeret, prae aliis enim ipsi Croton placebat, quod fertilitate soli & climatis bonitate praestaret.

Cic. Tusc.
quaest. l. 1.

LIV.

Postquam hic sedem fixisset, cogitabat de socia, quam matrimonio sibi coniungeret, Philosopho uxorem ducere non indignum esse exemplo suo demonstraturus. In Crotone vivebat virgo, animi non minus quam corporis dotibus conspicua, Theano dicta, Pythonactis filia. Hanc videns Pythagoras eiusque innocentes mores cognoscens, non meliorem se invenire uxorem posse arbitrabatur, quare lecti foedere eam sibi fociabat, quae res etiam ex animi sententia postea successit. Formosa perquam & elegans fuit, cuius nescio quis intuitus brachium, pulchritudine ejus captus dicebat: *καλὸς ὁ πῆχος*, *en venustum brachium*, at illa respondebat: *ἀλλ' ὁ δημόσιον*, *sed non vulgare*, i.e. non foeminae vulgaris, quae formae suae nundinatrix se vulgo prostituit. Eiusdem nominis alia fuit, Leophronis filia, Brontini uxor, quae cum apud auctores passim *Πυθαγόρειος γυνή* vocetur, non pauci Pythagorae uxorem, Brontini

Porphyr.
V. P.

Iambl. V. P.

c. 27. n. 132.

vero filiam putant, quem errorem quoque clarissimus Dacerius, qui vitam Pythagorae sermone Gallico descripsit, nuper erravit. Sed hanc Theanonem (apud Jamblichum Δεινωνῶν dicitur) cum illa Pythagorae uxore male confundi arbitramur. Non enim πυθαγόρειος γυνή per uxorem Pythagorae, sed potius per foeminam, quae e schola eius fuit, explicari debet, cum alias multarum uxorum vir Pythagoras fuisset, quod tamen Philosophiae eius repugnabat. Exstitit omnino Theano aliqua Brontini conjux, quae inter foeminas Crotoniatis & discipulas Pythagorae maxime celebris fuit, cujus in secunda dissertatione, quando de discipulis Pythagorae ex instituto agemus, prolixior mentio fiet.

LV.

Haec nostra Theano, Pythagorae uxor perquam foecunda mater fuit, ex qua plurimos ille liberos suscepit, qui omnes fere eruditionis fama ad parentum exempla claruerunt. Filios quidem V. reperimus, quorum nomina, cum incertum sit, quo ordine successerint, secundum seriem alphabeti adscribemus.

l. i. de hist.

Graec. V. P.

1. Arimnestus, quo magistro Democritum usum fuisse Duris Samius l. 2. horarum, sive, ut Vossius emendat, τῶν ὁρῶν, i. e. finium, apud Porphyrium testatur. Pellebatur aliquando in exilium, unde reversus donarium ex aere in Junonis aede statuit, cujus diameter duorum fere cubitorum erat, hoc epigrammate inscripto:

Malchus.

Πυθαγορέω φίλῳ ἢ ὁς Ἀρίμνης ὅς μ' ἀνέθηκε,
Πολλὰς ἐξευρὼν ἐνὶ λόγοις σοφίας.

Qui tulit in lucem multa & praeclara reperta,

Gnatus Arimnestus Pythagorae hoc posuit. 2. De

2. Damon, si Suidæ credimus.

3. Mnesarchus, avito nomine appellatus, more Graecis consueto, quibus solenne erat, nomina avorum infantibus imponere. Dum adhuc Iuvenis esset obiisse dicitur. Ita anonymus vitae Pythagoricae scriptor apud Photium : Καὶ ὁ μὲν Μνή-
σαρξ εἰς τῶν ἡμῶν αὐτῶν λέγεται νεώτερος τελευτῆσαι. *Et Mnesarchus quidem unus ex filiis Pythagorae Iuvenis cum in iuventute adhuc constitutus esset, mortuus dicitur.*

Cod. CCLIX.

V. P.

4. Mnesarchus. Hunc alium esse ab illo, cuius iam meminimus, suadet Iamblichus, qui post Aristaeum Patri eum successisse tradit, quod fieri non potuisset, si in iuventute exstinctus esset. Forte post defunctum Mnesarchum natus, à patre Pythagora in amissi solatium eius nomine insignitus est.

5. Telauges. Hunc etiam patris successorem memorant, testante Laertio, quanquam forte non immediate ipsi successerit. Nam scribit Iamblichus, eum Pythagora moriente, apud matrem Theano tenerum adhuc iuvenem relictum fuisse. Praeceptor Empedoclis fuit, uti Laertius docet.

Πυθ.

LVI.

Sed filias quoque VI. habuit, quarum non minus digna sunt nomina, quae apponantur.

1. AEFARA. Photii anonymus Saram appellat, & G. Hornius Iudaicum id nomen esse suspicatur, forte, ut, quod Huetius fecit, Iudaicis disciplinis imbutum fuisse Pythagoram demonstret. Imo non possumus satis mirari, cur Huetius, qui etiam levissima anxie conquisivit, ut inter Iudaeos Py-
tha-

Hist. Philos.

l. 3. c. n.

thagoram reponat, hoc non usus argumento fuerit. Sane ignorasse hoc nomen putandus est, alias enim non modo Iudaicum censuisset, sed fortasse, ut eo facilius sibi adhiberetur fides vel ipsum Abrahami socrum Pythagoram fecisset, nulla habita ratione, immensae temporum distantiae, quae inter Abrahami & Pythagorae aetates intercedit; haec enim parum ipse curat. Non vero genuinum hoc filiae Pythagorae nomen fuit, sed potius corruptum, & legendum AEsara, uti ex Stobaeo patet. Notus etiam est amnis AEsarus, qui olim urbem Crotonem perluebat, cujus forte nomen, quemadmodum mater a Sami fluvio Parthenia dicta erat, filiae suae Pythagoras imposuit.

Eclog. III.

Pag. 7.

in Pub.

in Eud.

in Pub.

V. P.

*exercit. de
aetat Pyth.*

2. Arignota. Ita Porphyrius : Ὁ δὲ καὶ θυγατέρα Ἀργυρώτην ἀναγράφει. i. e. *idem etiam aliquam ejus filiam Arignotam fuisse scribit.* Ejusdem mentio fit apud Suidam, quanquam in voce Ἀργυρώτη, non filiam sed μαθήτριαν Pythagorae & quidem Samiam appellet. Meminit & Harpocrati-
on, & pro genuina Pythagorae filia agnoscit.

3. Damo, cui pater moriturus τὰ ὑπομνήματα testamento legavit, ut docet Lysidis ad Hipparchum epistola, quam Laertius citat. Haec filiam habuit Bitalam, quam ejus frater Telauges in matrimonium duxit, quod Iamblichus testatur. Damonem vero illam esse Pythagorae filiam arbitramur, quae Menoni Cratoniatae nupsit, sicut idem Iamblichus refert, & quam ita pater educavit, ut virgo choris praecesset, mulier vero inter eas, quae ad aras accedebant, primum locum obtinerent.

Vir clarissimus Henr. Dodvvellus hanc Damonem
non

non Philosophi sed pugilis fuisse filiam suspicatur, quia probabile non sit, Telaugem sororis suae filiam uxorem sibi adjunxisse. Sed non observat Dodvvellus ea, quae nobis prohibita sunt, illis hominibus licuisse.

4. Mya. Suidas: Ἐκ Θεανῶς δὲ ἐγένετο αὐτῇ κατὰ τινὰς καὶ θυγατέρα μῦαν ὄνομα. *in Pol.* Quod interpres AEmilius Portus ita vertit: *Et secundum quosdam habuit & filiam nomine Myam, i. e. Muscam.* Verum non arbitramur, Pythagoram tam foedo nomine filiam suam appellasse, quin potius ab *ape*, quam etiam vocabulum id denotat, derivare malemus. Porphyrius etiam inter Pythagorae filias eam reponit, & Milonis Crotonitate uxorem fuisse Jamblichus tradit. *V. P.*

5. Polycrata. Phalaris in quadam epistola: *Habuit etiam Pythagoras filiam Polycratam, quae adolescentula fuit prudentissima & formosissima, quamvis paupercula, tantique ob vitae integritatem summamque eloquentiam fiebat ut majus pondus haberent, quae inter colum & fusum proferret, quam Philosophia parentis, docentis in Academia.* Sed haec nimis hyperbolice dicta videntur; fama enim filiae huius nondum patris Pythagorae celebritatem adaequavit.

6. Theano, cui maternum nomen imponi debuit. Anonymus apud Photium: Καὶ ἡ Θεανὼ δὲ λέγεται & μαθητρία μόνον, ἀλλὰ καὶ μία τῶν θυγατέρων αὐτῆς εἶναι. *Sed Theano quoque non discipula modo sed filia etiam ejus dicitur.* Nos quidem praeter hunc anonymum invenimus neminem, qui aliquam Pythagorae filiam Theanonem vocet, attamen

in not. ad men doctissimus Menagius id alibi quoque se le-
Laert. l. VII. gisse scribit.

n. 42.

LVII.

*de aetat. Py-
 thag. p. 174.*

Hi liberi Pythagorae fuerunt, quorum nomina ea recensuimus fide, qua a probatis Scriptoribus accepimus. Id tamen nolumus temere affirmare, non plures forte Pythagoram liberos habuisse, quorum nos nomina latere possunt, nec contumaciter defendere audemus, eos omnes, de quibus facta, est mentio, Pythagoram Philosophum patrem agnovisse. Id sane affirmare periculosum aequae & temerarium foret, cum multi exstiterint Pythagorae, quorum interdum liberos confundi facile contingere potest. Ita Dodvvellus duas tantum Pythagorae nostri filias agnoscit Myam & Arignotam, reliquas alii cuidam adscribens, quanquam nec illud dissimulandum est, doctissimum virum, dum nimis scrupulose ad Chronologiae rectitudinem omnia examinat, haud raro in errores incidisse.

LVIII.

Iambl. V. P.

Non autem existimari debet, cum tot liberorum pater Pythagoras fuerit, omne tempus procreandae soboli eum impendisse, & caeterum languisse otio; tantum hoc abest, ut illud potius sedulo egerit, quo plurimis prodesset. Optime id fieri posse putabat, si publice Philosophiam doceret, quam unicam esse noverat, quae beatam fortunatamque rempublicam redderet. Cum itaque civium felicitatem intenderet unice, publice ad Crotoniatas faciebat verba, quibus ad Philosophiam bonarumque artium studia eos adhortabatur.

Quid

Quid accidit? inusitata sermonis dulcedo adeo auditorum animos commovebat, ut supra duo milia non iuvenum modo, sed senum quoque & foeminarum, dicto Pythagorae audientes, aliis rebus posthabitis, se totos, literis consecrarent. Tanta ejus fuit eloquentia, qua tam insignem hominum copiam in suas trahere partes valebat.

LIX.

Non minor illius deprehensa est facundia, quam in Gymnasio, ubi studiorum causa juvenes congregati erant, adhibuit. Nimirum, cum aliquando locum istum intrasset, & circumfusam vidisset eorum concionem, qui omnes in ipsum oculos convertebant, non inconsultum ipsi videbatur, si ad eos orationem haberet. Multa itaque & prolixè heic differebat, & ad varias excolendas virtutes adolescentes adhortabatur, qui summam cum attentione, quae ipse loquebatur, auscubant. Primo quidem ad seniore cultum eos incitabat, demonstrans, honore praeferrì illud, quod tempore praecedit, ei quod sequitur, ortum quidem occasui, auroram vespere, principium fini, generationem corruptioni; & sic tandem inductione facta similiter parentes honorandos esse inde concludens. Deinceps etiam de temperantia differebat, quae sola inter virtutes tam animi quam corporis bona complecteretur, utpote quae sanitatem conservet, rerumque optimarum studia alat foveatque, ideoque a juvenili potissimum aetate excoli debeat. Porro persuadebat iuvenibus, ut ad eruditionis culturam appellerent animos, quia absurdum esset, solum curare corpus,

Iambl. V.P.

quod cito senescat & tandem pereat, ad mentem vero expoliendam nihil temporis laborisque infumere, cum tamen ad mortem usque eruditio perduret, & post fata quoque homines immortales reddat. Tali modo ad exercendas virtutes stimulare iuvenum animos tentabat, qui facili quoque negotio in rectam se trahi viam patiebantur, parentibus, cum domum venissent, omnia, quae ex Pythagora audiverant, enarrantes.

LX.

Lambl. V. P. Tam egregia ejus monita mire iuvenum patribus placebant, quare in curiam eum vocatum, propter ea, quae iuventuti suggesserat publice laudabant. Sed rogabant insimul, ut, si quid ipsis utile haberet, aut sciret, quomodo forma Reipublicae corrigi & emendari posset, ingenue id communicare vellet, misera enim tunc rerum facies erat, quam pravi Crotoniatarum mores foede corruperant. Huic Reipublicae morbo medicinam allaturus, multa inveniebat Pythagoras, quae emendari debebant. Iniuste haecenus Reipublicam administraverant, qui ad clavum eius sedebant Principes omnemque plane legum ac aequalitatis rigorem seposuerant. Hoc viderat Pythagoras, hincque procures admonebat, ut existimarent, quod a civibus patriam acceperint regendam, tanquam commune depositum, quapropter ita illam gubernarent, ut depositi fidem ad posteros quasi haecreditariam transmittere possent, quod vero tunc demum praestaturi sint, si nulli rei magis, quam iustitiae studerent. Praeter iniustitiam voluptatibus etiam & imprimis libidini viri Crotoniatae se dede-

dederant, quod vitium maxima post sese mala trahabat. Et diu quidem hanc maritorum incontinentiam misellae uxores tacite gemuerant, id quod solis ipsis deberetur, malevole alias suffurari impatientes; cum vero id ferre diutius non possent, Pythagoram, Theanone Brontini uxore interprete, rogaverant, ut maritos suos a pellicum aliarumque non legitime desponsarum mulierum consuetudine abduceret. Commoda ergo Pythagorae nunc occasio videbatur, id, quod rogatus erat, dare effectui, quamobrem ad eos de continentia, uxoribus debita loquebatur. Iubebat eos, ut cum vitae socia uxore ita agerent, ut reputarent, alia quidem pacta tabulis columnisve; quod vero cum conjugis initur foedus, liberis stabiliri. Cum autem conjugii fidem violarent, fieri, ut non tantum illae, in quarum concubitus promiscue ruerent, stirpem adulterarent, sed legitimae quoque uxores, dum coniugale ipsis debitum denegatur, ad extinguendam sitim alienos rivulos quaererent, & alienam maritis sobolem obtruderent. Haec multa quoque alia edifferebat, quibus a vitae mollitiae ad decus honestatemque eos reducere conabatur. Praeterea iubebat, ut Musis exstruerent fanum, atque animum, qui principalis in homine pars sit, optimis artibus studiisque scientiarum excolerent.

LXI.

His monitis auditis, non solum Musis in Crotone templum erigebant, & quas habere consueverant, dimittebant pellices, sed Pythagoram etiam, ut seorsim in Pythii Apollinis aede ad pueros, in Iunonis vero ad uxores verba faceret, precabantur

Iambl. V. P.

Lubenter hoc faciebat Pythagoras, salutem civium unice intendens, multa enim tum ad pueros, tum etiam ad uxores loquebatur, illos quidem ad modestiam aliasque pueris convenientes virtutes; has vero ad castitatem, ad obsequium erga maritos, ad vitandum lasciviorum vestium ornatum admonens, qui tantum etiam sermone suo efficiebat, ut mulieres vilioribus vestimentis assumptis, pretiosas & ad lasciviam compositas vestes non amplius auderent induere, sed aliquod earum myriades in templo Iunonis consecrarent.

LXII.

Iambl. V. P. Qui tam praeclara viros, foeminas & pueros haecenus docuerat Pythagoras, non ad pulverem solum scholasticum natus videbatur, quare viri consulares enixis eum precibus rogabant, ut senatum ipsorum suis uti consiliis pateretur, magnam enim de eius sapientia conceperant fiduciam. Egregium omnino erat ornamentum, eius Senatus consiliarium esse, qui mille hominum numero constabat. At vero lubentius id demandatum munus Pythagoras recusasset, dum reputabat, se iam olim Rempublicam administrandi onus detrectasse, ideoque patriam Samum reliquisse. Sed cum maiorem in modum, ne precibus suis reluctaretur, Crotoniatae peterent, se exorari tandem patiebatur, spartamque oblatam capesserebat, cui dein maxima cum auctoritate praefuit.

LXIII.

*Porphyr. &
Iambl. V. P.*

Leges, quas sentiebat minus Reipublice utiles esse, abrogat, tales vero sanciebat, quae utilitatem ejus quam maxime promoveri videbantur, quas etiam

Cro-

Crotoniatae tanquam divina praecepta lubenter accipiebant, praeter eas quicquam facere nefas putantes. Cumque optima reipublice facies inde prodiret, eo tandem res perveniebat, ut communis fere Italiae imo Siciliae quoque legislator evaderet. Lucani, Messapii, Picentini, Romani & alii confluebant, ut pristinam felicitatem, de qua per intestina dissidia deiecti erant, ipsis restituere vellet, Pythagoram rogantes. Horum omnium voluntatibus ille satisfaciebat, siquidem liberas fecit Sybarim, Cataneam, Rhegium, Himaeram, Tauromenas aliasve, quibus etiam optimas leges praescripsit, quarum beneficio & ipsae bene se habuerunt, & vicinis exemplum, quod imitarentur, diutissime praebuerunt. Symichum quoque Centuripinorum Siciliae populorum tyrannum, eo perduxit, ut ipso monente deposuerit imperium, opesque suas partim sorori, partim civibus donaverit. Agrigentum etiam profectus est, Phalaridem acerbissimum tyrannum, ut a crudelitate impietateque desisteret, adhortaturus, qui frustra tamen ab ipso tentatus est, siquidem in vincula coniici Pythagoram iubebat; quanquam quod memorabile est, eo ipso die a civibus Phalaris interfectus est, quo mortem Pythagorae machinatus erat. *Iambl. V. P.*

LXIV.

Publica inter negotia, quibus quotidie Pythagoras implicabatur, non tamen intermittebat, eorum studia, qui in ipsius se disciplinam tradiderant, egregie promoveret. Magna enim de eo fama totum fere occupaverat orbem, unde non poterat non fieri, quin non ex Crotone tantum, sed multis etiam pere-

peregrinis locis magnus auditorum numerus concurreret, qui omnes Pythagorae Philosophiam addiscere cupiebant. Qua vero ratione hi instructi ab eo fuerint, prolixè exponere huius loci non est, quia secunda id dissertatio abunde demonstrabit.

COROLLARIA.

I.

Sirenes inter Poëtarum fabulas reponimus.

II.

Bucephalus, Alexandri M. equus, taurinum caput non habuit.

III.

Aureum vellus, quod ex Colchide Iason reportavit, pretiosum thesaurum fuisse putamus.

IV.

Virgilius in Ecloga IV. nasciturum Christum non praedixit.

V.

Quae de impietate, gula & venere Epicuro obiiciuntur, pleraque Stoicorum commenta sunt.

VI.

Gallorum, Anglorum, Belgarum laudanda in libris condendis industria est, quae tamen laudabilior foret, si non vernacula, sed recepta ab eruditis lingua latina scribere vellent.

3.98

BUCHBINDEREI
OBERMEIER
Niederlassung München
Heßstraße 14
80799 München
Telefon 089/280011

Schrader, Christoph

Disp. I. de Pythagora

Lipsia 1708

4 Diss. 3519,17

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10967215-9

VD18 15121712-001